

Laisvoji Lietuva

Free Lithuania
2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. (312) 476-3371 or 839-5531
Second Class Postage Paid
At Chicago, Illinois
Atskiro nr. kainą 50 ct.
Single Copy 50 cents

KAS GYVENA SAVO TAUTAI -
GYVENA VISAI ŽMONIJAI!
Prof. A. Voldemaras

EINA XLIII METUS

1989 GRUODIS - DECEMBER 7

Nr. 24 (1571)

DU PREZIDENTAI PRIE MALTOS

Dr. JONAS KUNCA

Susitikimas Amerikos ir Rusijos vadų prie Maltos savaitė primena istorinį Roosevelt ir Stalino susitikimą Jaltoje. Churchillio neverta nei minėti, nes jį niekas nekreipė dėmesio. Š. Amerikos prezidentas jį ignoravo. Vistik, Jaltos konferencija užantspaudavo Vakarų politinį bankrotą ir Rytų Europos patekimą į rusų rankas. Dabar vėl ima nerimas, kad prez. Bush nepakartotų jo pirmtakūno klaidų svetimų tautų sąskaiton.

Šį kartą, kaip ir 1944 m. Rusija yra nuniokota, tik ne Hitlerio armijų, bet pačios komunistinės diktatūros. Užuo tapusi karo laimėtoja, ji yra pradusi visas Stalino pagrobta teritorijas, išskyrus Moldavią ir Pabaltijo valstybes, kurios nedviprasmiškai reikalauja nepriklausomybės atstatymo ir yra pakeliui į pergalę.

Į Maltą atvažiuoja Rusijos vadas po palaimėtų mūsų prašyti pagalbos buvusios sąjungininkės Š. Amerikos, kad ji padėtų atstatyti sugriautą rusų imperijos ekonomiką ir Gorbačiovo prezidentūrą. O kaip su Š. Amerika? Ji laimėjo karą prieš komunizmą ir S. Sąjungą be jokio karo, net be pastangų, jei neminėtumėm prez. Reagano militarinės lygsvaros tarp Rusijos ir Vakarų atstatymo. Laimėjo, nes jos priešas - S. Sąjunga - pati suklupo po nepakeliamų karo išlaidų ir marksistinės sistemos naštos. Imperialistinis gobšumas, aišku, daug prisidėjo prie ekonominės ir politinės katastrofos išsukimo.

Taigi, tikrumoje Š. Amerika neužsitaavo laimėtojos vardo. Pergalė jai teko nei iš šio nei iš to: dėka Maskvos nesugebėjimo valdyti savo imperiją ir dėl pavergtų tautų, ypač pabaltiečių, stačiai revoliucinio pasipriešinimo rusiškai dominacijai. Tautos, kurias pati Š. Amerika įstūmė į vergovę nepasipriešindama Stalino užmačiom dabar paklupdė Amerikos mirtiną priešą, palikdamos pergalės garbę Vašingtonui.

Amerika pasirodė nepriaugus vadovauti laisvajam pasauliui. Per daug ji darė klaidų užsienio politikoje, kaip taip pat per ilgai baliavojo už pasiskolintus pinigus, kuriuos reikės grąžinti ir jai ateina atsiskaitymo valanda bei su ja surišta nemalonai tikrovė.

ATSISKAITYMO VALANDA

Rytų Vokietijos revoliucija nereikia vien Berlyno sienos pranykimą ir abiejų Vokietijos dalių susijungimą. Tai yra paskutinis vinis, kurio trūko užkalti pasimirusios rusų imperijos karstą.

Bejėgė Maskva stebi, kaip žmonių masės, ne amerikiečių atominės bombos, yra pralaužusios Varšuvos pakto frontą. Tiesa, Rytų Europos "sąjungininkai", kaip Lenkija, yra prižadę likti Maskvai ištikimais. Bet tai tik tušti žodžiai, kad kiek nutramintų Rusijos žmones. Varšuvos pakto jau nėra. Rusijos tikras frontas dabar liko išilgai pačios Rusijos sienos, tai yra į rytus nuo Pabaltijo valstybių ribų.

Petrupilio - Maskvos baltų, ir raudonų carų sapnas apie didžiulę rusų imperiją baigėsi gėdinga katastrofa. Imperialistai nuniokoję jų pačių kraštą, sunaikino jo ekonomiką, ir kas svarbiau, tautos inteligentią, apsisėdę okupuodami svetimus kraštus, žudyda-

Š. Amerika parodė savo bailumą ir moralės stoką, kai negelbėjo vengrų ir čekoslovakų, ir leido rusų tankams juos "numalšinti" rusiškais metodais - žudant nekaltus žmones. O padėti Vašingtonas galėjo labai lengvai: pakako Maskvai, kad sovietų invazijos netoleruos. Milžiniška atominė ginklą peršvara būtų priverčius rusus nusileisti, ir Rytų Europa jau seniai būtų buvusi laisva.

Pačioje Amerikoje yra didelė tinkle, apie kurią nutilima. Viena 5 milijonų mažuma kontroliuoja krašto vidaus ir užsienio politiką, ir tai daro pakankama Amerikos interesams. O jų dujų klausimas stačiai beviltiškas. Net policija bijo įeiti į jų apgyventas mėsos dalis. Pornografija ir heroinas - opiumas nuodija jaunimą, dalinai apkrėstą nepagydoma AIDS liga.

Amerikos galybė baigiasi... Bet kol kas, tik kol kas Š. Amerikos prezidentas dar skaitosi Vakarų vadas ir kalbės jų vardu su M. Gorbačiovu.

Mes pabaltiečiai sekam kiekvieną Vašingtono žingsnį jau su gerokai atvėsusiu praeties entuziazmu, nes sušpėjom pasimokyti iš padarų klaidų. Nepriimuom bereikalingos reikmės tušties amerikiečių politikų pareiškimam apie Pabaltijo okupacijos nepripažinimą. Laukiame rimtesnių žygių iš demokratijos citadelės. Laukiame rimto Pabaltijo tautų užtartinimo! Jau spėjom pastebėti, kad Vašingtonas pasidavė kurčias ir nebylys, kai kalbama apie Pabaltijo ateitį - apie jo laisvę. Kaip Rooseveltas aiškino Stalinui, kad jam daugiau rūpi tik pabaltiečių rinkėjų balsai, negu jų tėvynių likimas. Prez. Bush nutylėjimas Pabaltijo klausimo Maltos susitikime-konferencijoje būtų davimas suprasti Maskvai, kad Vakarai nėra suinteresuoti Pabaltijo valstybių likimu, ir kad Rusija ten turi laisvas rankas, kaip buvo Hitlerio žadėta slaptoose pakto prieduose. Tai gi Vašingtono tylą pale mus tikrumoje nebūtų jokia tyla, bet pabaltiečių antiras išdavimas.

Šiai katastrofai išvengti, tiek Š. Amerikos prezidentas, tiek ir jo politikos architektas J. Baker buvo (bent iš lietuvių pusės) pakartotinai įspėti ir atkreiptas jų dėmesys į tai, kad Š. Amerika yra irgi kalta už antrąją Pabaltijo

mi nekaltus žmones ir įvesdami sovietinio modelio santvarką-raudoną terorą. Dar apsiuokino pažadėdami įvesti pasaulinę komunistinę sistemą, kad galutinai "išlaisvintų" žmones nuo laisvės.

Atėjo Maskvai atsiskaitymo valanda. Neapsimoka jai vaidinti pasaulinę galybę, kuria, tiesą pasakius, ji buvo tik naivių vakariečių fantazijoj. Dabar būtų tinkamas momentas atsipeikėti: atšaukti Raudonąją Armiją ir KGB iš svetimų žemių ir pradėti rūpintis rusų tauta, kuri yra patekusi į apvėktingą padėtį dėl Maskvos diktatorių kaltės. Nėra ko Kremlinui dėl to derėtis, kad už tokį pasitraukimą išgautų sau koncesiją. Priešingai. Rusijai gal reikės atsilyginti už svetimos tautos pridarytus nuostolius...

Kalbant apie Rusiją, negalim pamiršti Gorbačiovo. Nežiūrint, kad jo reformų planai yra ne realistiški, kad jis kartais viešai meluoja mėginda -

Besišypsą du prezidentai - Amerikos Bush ir komunistinės imperijos Gorbačiovas - šiltai sveikinasis susitikime liuksusiniame Sovietų Maxim Gorky karščiame laive prie Maltos, mėgina nuspręsti tolimesnį pasaulio likimą. Šalimai jų matyti abiejų kraštų Užsienio reikalų ministrai.

jo okupaciją, ir kad jos pareiga yra atitaisyti šią klaidą ir išdarys. Praslytas ir dabartinis popiežius Jonas Povilas II, kad jis mus užtartiną per pasimatymą su Gorbačiovu ir per prez. Bush.

Nors Maltos susitikimas mums yra labai svarbus, neturime dėl ko patekti į desperaciją, jei mes kartais vėl būtumėm pamišti. Iki šiol nesame gavę rimtos paramos iš Vakarų, ir pajėgėm patys išsilaikyti. Pajėgsim, blogiausiu atveju, atgauti savo laisvę savom pastangom su pagalba panašaus likimo tautų ir pačios istorinės įvykių eigos. Yra blaivesnių už Vašingtoną politikų, kurie pramato naują Europą po 10 metų. Jos sąstaton įeina Pabaltijo valstybės, kaip Vakarų Europos dalis.

Reikia tik palinkėti, kad Malta nebūtų antra Jalta, vien dėl pačių amerikiečių orumo išlaikymo.

mas pateisinti Pabaltijo okupaciją, kad jis vis dar svajoja apie kažkokį neišsėkų socializmą kaip idealią sistemą, yra jo nuopelnas, kad jis atidavė duris prieš marksistinei-imperialistinei revoliucijai visoj rusų imperijoje. Tuo jis pagreitino imperijos likvidaciją ir tikriausiai sutrumpins milijonų žmonių kančias. Tikrai dar ir nežinoma, kas jis iš tikrųjų yra per asmuo. Ar kartais negalėtų būti, kad jis turi Maquiavello planą sunaikinti marksizmą ir jį vykdo palaipsniui? Kaip bebūtų, Gorbačiovas prisidėjo prie tautų laisvės atgavimo daugiau, negu Vakarų bailiai, kurie yra nemažiau kalti už Hitlerį-Staliną už rytų Europos patekimą į 50-ties metų pragarą.

Teisė, kad Stalinas ir Hitleris slaplaptai pasidalino Europą. Bet tas juk nereiškė, kad Š. Amerika ir Anglija turėjo pripažinti tokį kriminalinį sąmokslą ir ne tik pildyti tokį susitarimą, bet dar ir pridėti Stalinui visą Vidurio Europą. Jei Roosevelt ir Churchill būtų buvę moralūs ir patikimi politikai, jiems reikėjo išreikalauti iš Stalino oficialių pasižadėjimų atitraukti savo armijas iš visų svetimų teritorijų. Nebuvo reikalo jiems leisti, kad rusai ateitų į Europos širdį-Berlyną, nei reikėjo besąlyginės Vokietijos kapituliacijos, karinių okupacijų zonų davusių pradžių Rytų Vokietijos neva tai valstybei. O dabar Vašingtonas-Londonas privalėtų išidėmėti kad pabaltiečiai ir kiti europiečiai yra gana daug iškentę dėl jų pirmtakūnų neatsakomosios politikos. Labai

ĮVYKIAI TRUMPAI

- Prez. Gorbačiovas išvakarėse prieš susitikimą su popiežiumi, pasakė, kad Sovietų Sąjunga klydo atmesdama religiją ir dabar yra reikalinga jos moralinė pagalba, atstatant visuomenėje padėtį. Jis kalbėjo, jog sovietai pakeitė savo pažinimą daugeliu klausimų, įskaitant ir religiją, ir niekas negali priversti individualaus žmogaus sąžinės. Gorbačiovas pasakė, jog "moralinės vertybės, kurias teikia religija per amžius, padės atnaujinti mūsų visuomenę".

- Atstovų rūmų nariai pasiuntė raštą prezidentui Bushui primindami,

lengva ir patogų suversti kaltę ant Stalino ir Hitlerio. Jų pareiga būtų dabar tvirtai užstoti mus, užuot maitinę tuščiais "mes nepripažįstame sovietų Pabaltijo okupacijos" pareiškimais. Ankščiau vakariečių politikai, kaip štai - Australijos buvęs min. pirmininkas M. Fraser, aiškino, kad gink Dieve, negalima kalbėti apie jokių sovietų bloko tautų išsilaisvinimą, nes tas iššauktų atominį karą. Dabar jie surado kitą pasiteisinimą: Pabaltijo laisvės klausimo iškelimas pakenktų šiuo dramatišku momentu Gorbačioviui ir jo perestroikai. Kažin ar yra čia kiek logikos? Perestroikai nėra kaip pakenkti. Ji yra mirus prieš užgimstant. Gi Gorbačioviui, atseit Politbiuroi, būtų tik pagelbėjimas galutinai išspręsti Pabaltijo klausimą, kuris, Maskva žino, vis vien turės būti išspręstas pabaltiečių naudai. Kyla įtarimas, ar mūsų draugai Vašingtone tik nebus nusistatę prieš mūsų kraštų išsilaisvinimą, ir ar jie negalvoja mus padėti ant rusų-amerikiečių draugystės aukuro? Mes šį kartą neprašome, bet reikalaujame Vašingtono pildyti savo pareigą ir atitaisyti Rooseveltą padarytą žalą. O gal Š. Amerikos politikai nepripažįsta moralės principų užsienio politikoje?

Lankstėmės iki žemės per tuos ilgus 50 metų prieš Baltųjų Rūmų pareigūnus. Nieko iš to neišėjo. Bene bus atėjęs laikas pakeisti mūsų taktiką. Stipri akcija kongrese, senate ir spaudoj iškelianti Š. Amerikos atsakomumą už mūsų kraštų dabartinę padėtį gal paskatintų dabartinius amerikiečių politikos architektus pakeisti savo elgesį pabaltiečių laisvės reikale.

kad šis jo susitikimas su Gorbačiovu yra pati geriausia proga pareikalauti grąžinti pavergtoms Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikoms nepriklausomybę. Yra pavojus, kad Sovietai gali labiau suvaržyti Baltijos respublikas, todėl kongresmanai reikalauja prezidentą aiškiai pasakyti Gorbačioviui, kad Amerika laikosi tarptautinių įstatymų ir to paties nori iš Sovietų Sąjungos. Todėl Baltijos respublikoms turi būti nedelsiant suteiktas suverenitetas - pilna laisvė ir nepriklausomybė. Pasiūšė 32 kongresmanai.

- Ryšium su vykstančiais pasikeitimais Europoje, NATO organizacija nebebus tik karinė sąjunga, bet ir politinė jėga, kuri galės turėti įtakos Vakarų istoriniams įvykiams, pareiškė NATO generalinis sekretorius Manfred Woerner. Politinė NATO paskirtis vis labiau iškyla į paviršių, sako Woerner buvęs Vokietijos Gynybos ministras. Varšuvos pakte vykstantys peršitvarymai turi įtakos ir NATO karinei sąjungai. Vokietijų sąjungimas galės būti tik kaip dalis visos Europos išsilaisvinimo proceso. Vokietija nebūsianti "ketvirtuoju Reichu". Ji būstanti tik bendroje sąjungoje Europoje, todėl neturėtų būti baimės, jei vieną dieną būti tik viena Vokietija, sakė generalas Woerner.

- Čekoslovakijoje skelbtasis Piliesių Forumo suorganizuotas dviejų valandų streikas puikiai pasisekė. Užsidarė visos įmonės, mažos ir didelės, visame krašte, ir tai parodė, kad visas kraštas remia opozicinį Forumo sąjūdį. Net ir Pilseno alaus paruošė užsidarė tam laikui ir niekas negalėjo gauti stiklo alaus. Komunistų partijos vadai pradėjo pasitarimus su Forumo vadais koalicinės vyriausybės sudarymui.

Ignalinos atominės elektrinės direktorius Anatolijus Chromčenka įvykusioje spaudos konferencijoje pranešė, kad elektrinėje pradėjo dirbti tarptautinės atominės energijos agentūros komisija. Jos uždavinys įvertinti šios jėgainės veikiančių energobloky eksploatacijos saugumą, nes ten buvo daug sutrikimų. Prancūzijos, Jugoslavijos, Suomijos, Švedijos, JAV, Anglijos ir Ispanijos specialistai pateiks savo išvadas.

MINTIMIS ĮVYKIUS UŽKABINANT

VILIUS BRAŽENAS

Vargu ar kas gali šiandieną spėti pilniau apmąstyti ir apspręsti visus vieną po kito mus užgriūvančius įvykius laisvajame pasaulyje ir už Geležinės Uždangos. Atrodo begalima juos tik užkabinti mintimis, ir dažnai pasilikti klaustuko ženkle.

BERLYNO SIENA neva tai grūva, tačiau apie 300,000 Raudonosios Armijos karių (dvi tankų armijos ir bene tik 20 divizijų pėstininkų) gali bet kada užkirsti sienoje prakaltus laisvės plyšius. Anądien užėjo piktjuokis pagalvojus, jog Sovietai leis Vakarams nugriauti Berlyno Sieną, kad, reikalui atėjus, ji nebūtų kliūtis Sovietų tankams eiti į Vakarus...

NEKOMUNISTINĖS VYRIAUSYBĖS? Bent taip jos vadinamos Lenkijoje, Rytų Vokietijoje bei Vengrijoje. Tuo pat metu pamištama, jog kraštai yra kontroliuojami komunistų, sėdinčių pagrin dinės ministerijose, ypač tvarkančiose karo ir vietinės "KGB" reikalus. Tai sukelia nemalonius prisiminimus tų dienų, kai, Sovietams 1940 m. okupavus Lietuvą, ir mes turėjome "nekomunistinį vadovaujamą" vyriausybę Juk Vincas Krėvė nebuvo komunistas. Net Justas Paleckis berods nebuvo KP narys. Sovietų Gubernatorių okupuotai Lietuvai Dekanazovas neturėjo jokio posto vyriausybėje, bet... Taigi...

WALESA JAV DIDVYRIS. Prieš Lech Walesos pagerbimą, JAV Kongresas tokiu būdu buvo pagerbęs tik vieną svetimątį - ne vyriausybės galvą. Prieš jungtinį JAV Kongresą atsistoti buvo pakviestas Grafas Lafayette, prancūzas, asmeniškai padėko-

jęs amerikiečiams iškovoti nepriklausomybę. Ką amerikiečiams iškovoję Lech Walesa? Gal tik didesnę kiaušė maišą, pro kurio dugno skylę Sovietai galės gauti mūsų gėrybių savo ekonomijos ir ginklavimo patobulinimui. JAV užkulisinių valdovų įtaigojo Kongresą pagerbti lenkų kovotoją, garantuojantį Lenkijos pasilikimą Varšuvos Pakte. Vienok lietuviai laisvės kovotojai, kaip Landsbergis ir Terleckas bei kiti, kurie kovoja už Lietuvos išėjimą iš SSSR, apskritai ignoruojami ir Kongreso ir Baltųjų Rūmų. Atrodo Stalino-Hitlerio Paktas Washingtono labiau vertinamas, negu Atlanto Charta.

SALVADORO KARAS. Šešių Jėzuitų nužudymas Amerikos žinybos staiga nustelbė visą Sovietų, per Castro ir Ortega sukelto, skerdynių brutalumą. Per žinybą vėl nuskambėjo "dešiniųjų mirties komandos" babaužis, nors dešiniestems pakaltinti dar nebuvo jokių įrodymų. "Pro cuo bono" - "kieno naudai" romėnų posakis naudojamas net detektyvų romanuose, leš kant nužudymą kaltininko. Deja, tai pamištama kairiųjų politikierių ir žinybos sluogsnuose. Laimei, lapkričio 18 d. TV pokalbyje kongresmanas Henry Hyde (Resp. iš Illinois) durė pirštą į logišką komunistų kaltės už Jėzuitų nužudymą galimybę. Vėliau tą klausimą kėlė ir tokie dešinieji žurnalistai, kaip Pat Buchanan ir Bob Novak. Juk visiems buvo aišku, kad liberalų Jėzuitų kunigų nužudymas sukels automatišką alasą tarp Salvadoro anti-komunistinės vyriausybės nekenčiančių elementų. Kongr. Hyde priminė, kad

Š.m. lapkričio 19 d. buvo iškilmingai paminėta Lietuvos kariuomenės šventė. Minėjimas vyko Jaunimo centro sodyje prie Laisvės kovų paminklo. Po šių iškilnių minėjimas tęsėsi Jaunimo centro salėje. Garbės stalas. Iš kairės: dr. Robertas Vitas, T. Blinstubas, Liet. gen. konsulas V. Kleiza, G. Lazauskas, kun. Gintautas, V. Jokūbaitis ir E. Vengianskas. C. Genučio nuotrauka

senų dienų Čikagos garbėsioje Valentino Dienos skerdynėse gaungsteriai buvo apsirėngę... policininkų uniformomis.

BLJOMASI B RAIDĖS. Lapkričio 18 d. C-SPAN TV kanalas transliavo seminarą tema "Sovietų Bloko Ateitis". Jį suorganizavo Center for Strategic and International Studies grupė Washingtono. Buvo du kalbėtojai, abu lenkai. Prof. Bronisław Geremek yra Lech Walesos patarėjas ir Solidarno grupės dabartiniam Lenkijos parlamente vadovas. Antras kalbėtojas buvo mums gerai žinomas Z. Brzezinski, tapr kitko pristatytas ir kaip "Trilateral Komisijos patikėtinis." Svarstant Sovietų bloko ir sovietijos ateities temą nei vienu žodžiu nebuvo užsiminta Lenkijos kaimynė Lietuva nei Pabaltis apskritai. Matoma Washingtono grietinėlė ir besilankančiam lenkui patarė vengti "B" (Baltic) raidės. Šiukštu, nepakenkime sovietinės imperijos stabilumui...

KONSERVATORIAI NESIBIJO "B". Matoma visai kitaip Pabaltį žiūrįma JAV konservatorių tarpe, ką gerai mato tie, kurie seka dešiniųjų spaudą (kiek tokių yra?...) ir jų neskaitytiną programą televizijoje. Lapkričio 19 d. įtakingų žurnalistų Roland Evans ir Bob Novak "Evans and Novak" TV programoje CNN kanale buvo apklausti jė su svečias JAV Gynybos Sekretorius Dick Cheney. Be kitų klausimų Evans pakartotinai spyrė Sekretorių dėl Pabaltės. Jis klausė: "Sekretorius Baker niekad nesako, kad mes esame už Baltijos kraštų nepriklausomybę: ar mums nereikėtų liautis bijojus būti nemaloniais ("nasty") Gorbachiovui?"

Cheney atsakė, jog JAV ir toliau nepripažįsta Baltijos kraštų aneksavimo, tačiau diplomatiškai išsisuko iš tiesioginio atsakymo. Tačiau iš pokalbio paaiškėjo, ką išvadojo ir Evans su Novaku pasakė, jog Gynybos Sekretorius Cheney daug kur nesutinka su State Sekretorium Bakeriu dėl JAV politikos su Sovietais. Ir čia jis pareiškė dar vis netikįs, kad Gorbachiovas išsilaikys, nors dabar pridėjo, jog "linki jam sėkmės". Idomu ir išidėmintina, kad jis pasisakė esąs "ne tiek už stabilumą, kiek už taikingą evoliuciją." Reikia tikėtis, jog jo mintyje tokios evoliucijos rezultatas yra tautų apsišprendimas už nepriklausomybę.

LIBERALAI PASIMETĖ. Komunistinio politinis ir ideologinis susmukimas, nors, deja, jis dar toli iki karinio susmukimo, skaudžiai pakirto Vakarų liberalizmo ideologinius ir politinius pakinklius. Centrinėje Amerikoje JAV liberalų draugai - Nikaraguos ir Salvadoro komunistai - sudaro liberalams keblumą: jie atvirai elgiasi kaip komunistai. Ypač tai krenta akin, kai bėdos prisipirli Sovietai ir jų marionetės satelituose bando puošti "demokratijos" plunksnomis. Sandinistai JAV Kongrese, kaip Connecticut Sen. Christopher Dodd, turi sunkumų ginti "demokratiškus", Nikaraguos remiamus, komunistus partizanų, kai jie bando ginklų nuvesti tikrai demokratiškai (net penkių laisvų rinkimų pasėkoje!) išrinktą Salvadoro vyriausybę. Dar sunkiau jam sekasi paaiškinti, kodėl jis grąšina nutraukti demokratiškai Salvadoro vyriausybei pagalbą, kai ji yra puolama

JŪS TIK DABOKITE DURIS IR MOKĖKITE SĄSKAITAS!

Neturėtume dejuoti, o tik sutikti su faktu, kad ne tik Europos, bet ir Amerikos spauda, TV ir radijo žinybos nemažai dėmesio skyrė ne tik Vengrijos bei Lenkijos įvykiams, bet nebuvo ignuotos ir Pabaltijos respublikos, nedemokratiškų komunistų. Jam labai sunku atsakyti ir dešiniųjų žurnalistų klausimą: "Reiškia - tu nori milijonus Salvadoro gyventojų atiduoti ir komunistų nagus?..."

Apsižiūrėjęs Sen. Dodd ima keisti taktiką ir sąlygoja pagalbą Salvadorui "įrodymu", kad Christiani vyriausybė pilnai "kontroliuoja" Salvadorą. Atrodo, kad Sen. Dodd ir panašūs paukščiai žino, kad Fidel Castro ar Daniel Ortega geriau "kontroliuos" kraštą, kas, žinoma, būtų tiesa...

Juokdariai net nurodo Senatoriui Dodd, kad Amerikos mokesčių mokėtojai turėtų nutraukti pagalbą (mokesčius) JAV vyriausybei, kuri nesukontroliuoja naivotikų prekybos ir net sukty bankininkų.

SAN SALVADORO "TET"? Komunistų ofenzyva prieš krašto sostinę San Salvador primena Vietnamo komunistų metimą visų savo jėgų prieš P. Vietnamo sostinę Saigoną "Tet" švenčių metu. "Tet ofenzyvos" metu Raudonieji, infiltravę sostinę, sukėlė chaosą ir pridūrė nuostolių, tačiau prarado veik visus savo kadrus ir pajėgas. Jų laimė JAV žinyba, vadovaujama tokių TV žurnalistų kaip Walter Cronkite, įkalbėjo visuomenę, kad komunistai laimėjo. Išsivystė pažiūra, kad JAV kariai (nepalaimėję nei vieno mūšio) negali laimėti Vietnamo karo. Nuo tada ypač sustiprėjo P. Vietnamo išdavimas.

Esama galimybės, jog Salvadoro Raudonieji tikėjosi to pat ar daugiau ir nepavykusioje ofenzyvoje patyrė neatitaisomų nuostolių. Jų nelaimė žiuo kartą nebėra "Krankaičio" jų pralaimėjimą paversti laimėjimu.

KULTŪROS PERTEKLIUS? Praeityje išsivijos kultūrininkai reikalavo pirmumo kultūrai, ir savo nedalyvavimą laisvės kovoje teisino tuom, kad išsivijos misija esanti išlaikyti lietuvišką kultūrą ir ta kultūra pamaitinti jos ištroškusią okupuotąją tautą. Dabar, štai, matome, kad okupuotieji tautiečiai nebuvo taip jau labai nekultūringi, kaip mūsų kultūrininkai primato propagandistai bandė sudaryti vaizdą. Šiandien, atsiradus plyšių Geležinėje Uždangoje, kaipieno manymu iš tenai jau ateina kultūrinė grūtis. Net ir mūsų kultūrininkų tarpe girdisi niurnėjimų, kad okupuotos Lietuvos kultūra gali pakenkti išsivijos kultūrai.

Kalkam iš įsivėlusių į Lietuvos laisvinimo veiklą jau seniai atrodo, jog išsivijoje esama per daug "kultūros", o per mažai kovos už nepriklausomybę. Tad ir dabar, ypač kai tenai verda stipri ir narsi kova už nepriklausomybę, gal net su stipresniu pagrindu vertėtų klausyti save: ar ne per daug "kultūros"? Ar nesama kultūros perteklius, kuris mus atitrauks nuo pagrindinio tikslo - laisvos lietuvių tautos nepriklausomoje Lietuvoje?

K. R A D V I L A
kai ten laisvės siekių įvykiai vienas kitą vijosi. Tik po prez. Busho pareiškimą, kad jei Pabaltijos respublikų atsisakymas nuo Sovietų Sąjungos jai (Sovietų Sąjungai) pakenktų, tai geriau, kad jos (Pabaltijos respublikos) liktų kaip dabar yra, t.y. rusiškos imperijos kalėjime, ir nebūtų joms leista atsiskirti. Po tokio Busho pareiškimą, Amerikos informacijos žinyba, matomai nenorėdama skleisti administracijai prištaraujančią ir nepalančią informaciją, nustojo rašyti ir kalbėti apie Pabaltijos respublikas.

Kol kas kitaip yra su Berlynu, kai visokiais ir rankiais pradėjo kalti skyles abi Vokietijos skiriančioje gėdos sienoje. Tai tie kaltų ir kūjelių taršėjimai labiau sudrebino ir tebedrebina Sovietinę imperiją, negu Amerikos ar Britanijos valdžijų įstaigas įvykęs žemės drebėjimas Kalifornijoje. Tuo tarpu abiejų Vokietijų žmonės pergyveno didelį entuziazmą.

Kai dabar vokiečiai ramiausiai ruošiasi savo perskeltą valstybę vėl sujungti, tai virš minėtų trijų valstybių vyriausybės, nespėdamos su įvykiais bėgioti, nežino nei ką daryti ir kokias ant greitųjų sugalvoti žabangas prieš Vokietijos sujungimą. Gal tame Vokietijos sujungimo prieštaraime daugiau "racijos" turėtų nukentėti, todėl jai Vokietija ir yra baimės centru. Tačiau keista, kad ir Amerika labiau bijo Vokietijos sujungimo negu pačios Raudonos sovietinės imperijos. Visi gerai žino, kad po II-jo pasaulinio karo sovietų inspiuruose Korėjos ir Vietnamo karuose turėjo daugiau žmonių aukų ir materialinių nuostolių, negu karį audama prieš vokiečius II-me pas. kare.

Patį JAV vyriausybę, kol nuo užklupusių įvykių atsispeiks, kol kas daug koskoda ro, tik užlaikymo informacijos ir propagandos žinybas, kurios derindamos propagandą su administracijos politika pradėjo kai kuriuos Pabaltijos įvykius ignuototi, o apie Vokietijos sujungimą ėmė skleisti visokias nesąmones. Perša net ir tokią mintį, kad, jeigu Vokietija susijungs, tai NATO karinis potencialas sumažės. Turbūt galima ir tokiomis nesąmonėmis žmones įtikinti, nes kitaip jų neskaltų.

Nereikia net ir spėlioti ar tai daroma su pagrindu ar be. Tuo Vokietijos sujungimo bauba, reik manyti, gaudinama, kad būkta Švedijoje jau kuris laikas veikia kažkoks musulmonų vardu antisemitizmo centras, kuris, vos tik Vokietijai susijungus, bus į ją tuoj pat perkeltas.

Gal tas "Dangus grūva" protestas prieš Vokietijos sujungimą nebūtų taip pučiamas, jei jį neorganizuotų "išrinktoji tauta".

Grįžtant prie Rytų Europos valstybės įvykių apskritai, vengrams tik pradėjus remti prie sienos komunistų partiją, Sovietų Sąjungos politbiuro narys Aleksandras Yakovlev kartu su Vengrijos politbiuro atstovu ir komunistų partijos ideologu (panašiai kaip Lietuvoje Paleckis) Janos Berech vienoje spaudos konferencijoje kategoriškai atmetė tuo laiku kursuojančius

(Nukelta į 5 psl.)

FORDAS IR VĖL PARODO SAVO IGNORACIJĄ

JOHN F. McMANUS

Laike 1976 metų kampanijos San Francisco mieste buvo suruošti, per televiziją rodomi, debatai tarp prezidento Gerald Ford ir jo oponento Jimmy Carter. Labiausiai nepamištamas punktas tose, šiaip niekuom nepasizymėjusiomis, diskusijomis, buvo Fordo glnamos Helsinkio Sutartys, kuriose duodamos sankcijos Sovietams valdyti pavergtąsias tautas rytų Europoje. Štai ką jis nušnekėjo: "Nėra jokios Sovietų dominacijos rytų Europoje, ir niekad nebus tokios dominacijos laike Fordo Administracijos". Toks jo teigimas buvo visiškai apsurdiškas kiekvienam žmogui, išskyrus Fordą.

Debatuose dalyvavęs Max Frankel, New York Times korespondentas, davė Prezidentui progos pataisyti tą jo tokių nušnekėjimą. Tačiau Fordas save dar giliau įklampino į skylę, duodamas tokį atsakymą: "Aš netikiu, kad Jugoslavija save laiko Sovietų dominuojama. Aš netikiu, kad Rumunai save skaitytų po Sovietų dominaciją. Aš netikiu, kad lenkai būtų Sovietų dominuojami. Kožna šitų šalių yra nepriklausomos, autonominės valstybės, su jų pačių teritorinėmis teisėmis." Sovietų kariškai dalinai Lenkijoje tikrai geriau suprato tikrąją padėtį; taip pat ir Lenkijos gyventojai žinojo daug geriau, kokia jų padėtis. Jimmy Carter geriau susigaudė apie esamą padėtį. Net ir gerai informuoti amerikiečiai geriau orientavosi apie šią padėtį. Tačiau Amerikos Jungtinių Valstybių Prezidentas pademonstravo visišką ignoraciją pasaulinių įvykių raidoje, ir tas jam atsiliepė rinkimuose.

TRYLIKA METŲ VĖLIAU

Štai jau trylika metų praėjo nuo to laiko, ir žmogui tenka pagalvoti, kad Gerald Ford turėtų atsiminti apie jo tokią padarytą monumentalinį lllapsą. Bet iš tikrųjų nėra to: jis katik, nesenai, patalpino savo simboliniame straipsnyje rašini, kuriame jis save giria, būkta! pasta riejį įvykiai Lenkijoje "padarė jį kuone pranašu". Jis teigia, kad draugai jam yra išsitarę - "Žinau, ką tu sakei apie Lenkiją, kad ji nėra Sovietų Sąjungos dominuojama, nebuvo jau toks visai kvailas teigimas - mas". 1976 metais toksai teigimas tikrai buvo kvailas. Ir dar dabar, 1989

metais, yra kvaila tą tvirtinti, nors daugelis pritaria buvusio prezidento kvailumui. Aišku, žinyba skelbia amerikiečiams, kad Lenkija jau nėra Komunistų rankose. Tą patį tvirtina ir prezidentas Bush ir dauguma politinių asmenybių. Kai kurie šitokie individai save tyčia apakina; kiti tikrai yra visai akli. Skaudu konstatuoti, kad mūsų krašte yra tik mažas skaičius tokių, kurie įžvelgia tikrą realybę.

KOMUNISTAI VIS DAR VALDO LENKIJĄ

Baisioji tiesa apie "išlaisvintą" Lenkiją nei vieno nėra taip aiškiai apibūdinta, kaip Čikagos Lenkų-Amerikiečių Grupės. Jų 1989 metų leidinyje "Radical", jie štai ką nurodo: Naujasis režimas Lenkijoje yra valdomas komunisto Generalo Jaruzelski, kuris, kaip Prezidentas, turi vispusią galia tvarkyti kariuomenę ir vidaus saugumą; jis paskiria užsienio ambasadorius; ratifikuoja arba panaikina tarptautinius susitarimus; jis gali skelbti karinį stovį, kada tik jis nori; jis paskiria arba atstatydi na Ministerį Pirmininką; jis gali praveisti, pasirašyti ir skelbti įstatymus, ir turi begalinę teisę panaikinti Parlamentą.

Naujasis Vidaus Reikalų Ministeris yra senasis Vidaus Reikalų Ministeris, komunistas Generalas Kiszczak, KGB lyderis Lenkijai... Gynybos Ministeris yra komunistas Generalas Siwicki... Transportacijos Ministeris yra Komunistas Wiedalek, Užsienio Prekybos Ministeris yra komunistas Swieicki... Ministeris Pirmininkas (Ne - komunistas) yra ilgalaikis Katalikų su Komunistais kooperavimo puoselėtojas...

Savo straipsnyje Fordas rašė apie "pasikeitimus" Lenkijoje. Jis tvirtina kad nepriklausomi lenkai "sau rašo naujas konstitucijas, paremtomis fundamentalinėmis teisėmis ir laisvėmis". Tiesiog neįtikėtina! Žmogus taip užsispyręsiai nenori pasimokyti. Jo išsireiškimai šiandien nėra vien tik jo - visa bėda, kad su juo dalinasi ta pačia nuomone milijonai kitų žmonių.

© 1989 The John Birch Society Features

Vertė

Vyt. CHAINA USKAS

USPS 301580

LAISVOJI LIETUVA

2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef.: 476-3371 or 839-5531SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO
ILLINOIS

Published bi-weekly on Thursdays (Except July) by

LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION
Subscription Rates: \$ 20 annually in Canada US \$ 20
Single copy 50 c.Postmaster: Send address changes to the Laisvoji Lietuva
2618 W. 71st Street, Chicago IL 60629

Leidžia LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDIS. Igaliota leidyba ir administratore Ona Šimkuvienė, redaktorius Juozas Žemaitis.

Redakcinė Kolegija: Marijus Blynas, Vilijus Braženas, Algirdas Budreckis, Vytautas Jokūbaitis, dr. Jonas Kunca, Stepas Varanka, Juozas Vilutis, Povilas Žitkus.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJOJE LIETUVOJE novisada reiškia redakcijos ar leidybos nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi, gražinami iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taiso savo nuožiūra.

BŪTINA ORIENTUOTIS
ISTORIJS VYKSME

Neatsisakykite Nuo Pasaulio Kovoje Už Laisvę.

Kai Europos valstybės žino, kad jų likimas dalinai priklauso nuo Sovietų ir Jungtinių Valstijų pasitarimų Maltos saloje, kai visi mato ryšius tarp įvykių Rytų Vokietijoje su įvykių Lenkijoje, kai okupuotos Lietuvos veikėjai ir išeivijos vadovai supranta, kad pasikeitimai Rytų Europoje vieną ar kitą kartą įtakos ir Lietuvos likimą, daugelis Amerikos lietuvių dar matomai nesupranta ar nenori pripažinti, kad Amerikos viešoji opinija stipriai sprendžia ne tik viso pasaulio likimą, bet ir kas mums svarbiausia, Lietuvos likimą. Todėl daugelis mūsų rūpinasi tik savąja veikla. Lyg užsidarydami lietuviškame "gete" galėtume padėti už savo išlikimą kovojančiai tautai. O juk svarbu, tikrumoje, ne tik dalyvauti viešosios opinijos kūrimo, bet ir žinoti su kokiais viešosios opinijos formavimo elementais mes turime reikalo propaguoti Lietuvos laisvės bylą.

Nėra statistinių davinių apie išeivijos lietuvių, bet surinkti daviniai rodo, jog didi dauguma amerikiečių savo politinę apšvietą, savo žinių bagažą apie pasaulio įvykius gauna iš TV "žinių" programų. Tad nenuostabu, kad tokie yra labiau suklaidinti, negu painformuoti. Net ir tie, kurie dar prieš du skaito kairiųjų liberalų rankose esančius didžiulius laikraščius ir žurnalus, dėl tų pačių priežasčių negauna pilno pasaulinių įvykių vaizdo, ypač tų įvykių, kurie, kad ir netiesioginiai, gali įtaigoti Lietuvos bylą. Tad remiantis tik liberaline žinyba mes stovime ant slidaus informacinio pagrindo. Jei, pavyzdžiui, Amerikos lietuviai būtų gavę progos išgirsti tiesioginiai tikrai Sąjūdžio arba tikrai L. L. Lygos atstovus, nebūtų galėję susidaryti pilnesnio vaizdo apie dabartinę padėtį bei galimą ateitį okupuotoje Lietuvoje.

Tas pat tinka ir orientacijai pasauliniuose įvykiuose apskritai.

Lapkričio viduryje spaudoje pasirodė daug pasakantis straipsnis apie JAV viešosios opinijos formuotojus, žiūrėnt užsienio žurnalisto akimis. Konservatyvus kolumnistas, buvęs NATIONAL REVIEW žurnalo leidytojas, William Rusher savo kolumnoje cituoja Britų žurnalisto Ambrose Evans-Pritchard straipsnio tilpusio Londono SPECTATOR žurnale mintis. Tai buvęs paskutinis Pritchard'o straipsnis pasijustas iš Amerikos, kame jis buvo tris metus SPECTATOR korespondentu iš JAV.

Po trijų metų buvimo Jungtinėse Valstijose, jis rašo, "mano tikėjimas Amerikos žmonių dinamizmu ir sveika nuovoka gali būti sulgyntas tik su pasibaisėjimu viešąją opiniją formuojančiu elitu... Mano susidarytas išspūdis yra, kad universitetai, auklėjimo profesija, žinyba ("media"), biurokratija (įskaitant CIA, vieną labiausiai be reikalo persisunkusią kaltės jausmų), dvasiškia ir Demokratų Partija dar yra pilni žmonių galvojančių, jog kas tai negero su Amerikos sistema ("Way of life"). Jie abejoja Pax Americana legalumu užsienyje bei demokratiniu kapitalizmu namie, ir deda gerokas pastangas abiems paknisiti. Jie gali būti žavūs ir gerai išauklėti, tačiau psichologiškai jie netinka būti pasaulinės galios valstybės vadais."

Mums svarbu suprasti, kad Pritchard'o išminėtasis "elitas" neatstovauja plačiųjų Amerikos masių nuostatų ir siekių. Jis toli gražu nėra "Amerika". Todėl apgailėtina, kad net lietuviuose esama tokių, kurie priešiška žiūri į tuos amerikiečius, ypač į tokius lietuvius, kurie bando nuplėšti tai liberalinei rujai kaukę. Ta ruja knisiasi ne tik po Amerikos pamatais, kaip nurodo britų žurnalistas Pritchard, bet tuo pat pastoja kelią pavergtųjų išsilaisvinimui ir griauja visos žmonijos laisvės ir gerbūvio viltis. Tad nereikia, kad tie, kurie puola šį elementą, "puola Ameriką."

Jei mes tikrai siekiame laisvės lietuvių tautai tenai ir gerbūvio bei laisvo žmogaus orumo savo vaikams ir vaikaičiams čia, turime išsiskirti iš pilkos TV "žinių" komisarių sumulintos minios ir, kiek kuris išgali įsijungti kovon prieš to "elito" pastangas suklaidinti ne tik mus ir mūsų

vaikus, bet ir laisvojo pasaulio piliečius, nuo kurių teisingo nusistatymo stipriai priklausys ir Lietuvos likimas. Todėl pirmiausia būtina įsisąmoninti, jog didžioji JAV spauda ir televizija, ypač trys didieji tinklai, nėra nei mūsų išeivijos, nei okupuotos Lietuvos, nei pačios Amerikos žmonių draugai. Nežiūrėnt, kad rečiau čia, kai to nebegalima išvengti, ir jie pamosikuoja laisvės bei tiesos veliavėlėmis. Tolygu privertinei "glasnost".

Žurnalistas Pritchard nurodo kaip pavyzdį JAV spaudos ir kairiųjų politikiečių šališką arogantiškumą ypač pasireiškusį laike teisėjo Robert Borko kandidavimo į Aukščiausiąjį Teismą metu. "Tai buvo pats blaiviausias intelektualinio nesąžiningumo pavyzdys, kokį aš esu kada matęs laisvo krašto vyriausybėje," rašo Pritchard. "Tai jokiu būdu negalėjo įvykti be didžiosios spaudos susimokymo."

Jis nurodo konkrečią žałą, kurią tas dominuojantis "elitas" padarė Amerikos žmonėms. Jo manymu, apskritai, "liberalizmas yra sulaikytas. Nėlaimė 1960-ųjų ir 1970-ųjų metu eksperimentų užsilikusios pasėkos tebėra pražūtingos... Vienoje srityje po kitos neturtingieji buvo tie, kurie nukentėjo liberalinių reformų pasėkoje... Viso to rezultate didelė Amerikos bendruomenės šaka liko neišmokyta ir moraliai sumukdyta." Reikia tikėtis, jog britas žurnalistas yra teisus jo analizėje: "Galutinėje išvadoje - aš esu optimistiškas... mes matome paskutines užstęsusias liberalizmo konvulsijas." Deja, tos konvulsijos įtaigoja ypač jaunąją išeivijos kartą - per mokyklas ir žinybą. Klausimas, ar senoji karta pakankamai išpėja savo jaunimą apie tai, kokios nusmegenimo priemonės jo laukia mokyklose, ir apie žinybos vienšališkumą.

Kitas klausimas - ar vyresnieji mūsų, kurie patys net to nežinodami, finansuoja ir skaito lietuvių tautos priešų spaudą, ar jie turi savo namuose ir "priešnuodžių" prieš Sovietams palankią propagandą ir prieš "elito" disinformaciją.

Kaip gali, pavyzdžiui, kas nors susidaryti tikrą vaizdą iš šitaip iškreiptų žinių: Gorbačiovas savo kalboje, Maskvoje, pareiškė, kad "Mes esame už naują pasaulį, ir tas pasaulis bus komunistinis...". O NBC žinios praneša, jog Gorbačiovas pareiškė "mes esame už naują pasaulį...". Net toks liberalus, vieno pasaulio siekiąs bažnytinis žurnalas, kaip THE PLAIN TRUTH, randa tai esant papiktinančiu žurnalistinio nesąžiningumo pavyzdžiu. El Salvadore vykstantis komunistų partizanų terorizmas prieš civilius gyventojus ir civilių rinktos vyriausybės narių žudymas nutylimas gi išrinktos, demokratinės vyriausybės karių, beginančių kraštą nuo Sovietų ginkluojamų partizanų, tikrą ar tariamą prasižengimą pavadinami "dešiniojo sparno mirties komandų" žygiais. Pagal žinybą Salvadore nėra kairiųjų "mirties komandų" ir nėra teisėtose, demokratiškuose laisvuose rinkimuose išrinktos teisėtose vyriausybės. Ten tik, anot spaudos, yra "dešiniojo sparno vyriausybė", kuri kažkodėl neturi teisės gintis nuo sovietinių partizanų ir privalo derėtis dėl valdžios pasidalinimo su kairiaisiais, kurie rinkimus skandalingai pralaimėjo, gaudami vos 3% balsų. Tad gal nenustebtume, jei mūsų išeivijos jaunimo tarpe yra tokių, kurių galvosena yra paremta šitokia "elito" disinformacija. Vargu ar tai padėtų paskatinti tokį išeivijos narį įsijungti kovon už laisvės išlaikymą pasaulyje ir už pavergtųjų išsilaisvinimą.

Gal jau metas mūsų organizacijoms

NENORI TARNAUTI OKUPANTUI

Iš Lietuvos diplomatinio šaltinio užsienyje patiriama, kad amerikiečių administracija ir Kongreso sluoksniai yra paformuoti apie lietuvių jaunųjų prievartinės tarnybos okupacinėje kariuomenėje problemą. Šiuo klausimu bus daromi žygiai ir kitose tarptautinėse instancijose. Į lietuvių jaunųjų prievartinės tarnybos problemą pastaruoju metu dėmesį atkreipė trys Lietuvoje veikiančios organizacijos: Lietuvos tautinio jaunimo sąjunga "Jaunoji Lietuva", Lietuvos Laisvės Lyga ir Lietuvos Helsinkio grupė. Lietuvos diplomatiniam atstovui Vašingtone pasiųstame laiške, šios trys organizacijos atkreipia dėmesį, kad galutiniais duomenimis apie aštuoni šimtai okupuotos Lietuvos piliečių atsisakė priverstinės tarnybos TSRS ginkluotose pajėgose. Minėtas skaičius asmenų savo atsisakymą pagrindė - 1949-ųjų metų Ženevos konvencijos trečiosios dalies 51-ujuo straipsniu, draudžiančiu prievarta imti į kariinę tarnybą okupuoto krašto gyventojus. Ženevos Konvencijos priimtus dokumentus

primenama laiške, išpa reigojo gerbti ir Tarybų Sąjungą, 1954-ais metais juos ratifikavusi. Betgi, nepaisant duotų tarptautinių išpa reigojimų, Tarybų Sąjunga praėjus 35 metams po sutarties ratifikavimo, priverstinai vykdo Lietuvos piliečių ėmimą tarnybai į savo ginkluotąsias pajėgas. Kariinės tarnybos atsisakiusiems asmenims grąsinama baudžiamąja atsakomybe ir kitų sankcijų taikymu, sudaromi dirbtiniai sunkumai darbe, moksle ir buitėje. Susidariusi kritinei situacijai yra galimas okupacinės administracijos represinio aparato susidorojimas su kariinės tarnybos atsisakiusiais Lietuvos piliečiais. Dėl to, Lietuvos diplomatinė tarnyba yra kviečiama apginti Lietuvos piliečius tarptautinėje plotmėje, apie akivaizdžius tarptautinės ir žmogaus teisių pažeidimus paformuoti Ženevos Konvenciją ir Helsinkio baigiamąjį aktą pasirašiusių valstybių sluoksnių, prašant pasirūpinti, kad tokie pažeidimai nebūtų vykdomi.

VAT. R.

L.A.S. Tarybos suvažiavime, įvykusio spalio 7-8 d., Chicagoje, atstovės. Iš kairės: E. Oželienė, O. Šimkuvienė, L. Vitienė ir E. Rugienienė. J. Vito Nuotrauka

PRISIBIJO SUVIENYTOS
VOKIETIJOS

Vokietijos kancleris dr. Kohl, būdamas Lenkijoje, bandė užtikrinti lenkus, kad jiems negresia joks pavojus iš suvienytos Vokietijos. Mat Lenkija po karo iš Vokietijos yra gavusi daug žemių ir bijo, kad suvienyta Vokietija gali mėginti tas žemes atsiimti. Suvienytos Vokietijos prisibijo ir Europos bendruomenės kraštai, kurią iki šiol sudarė maždaug lygūs partneriai. Suvienyta Vokietija domiuotų visus savo dydžiu ir ūkišku bei karišku pajėgumu. Ši ir kitus Europos bendruomenės kraštus reikalus svarstė Europos valstybių galvos Parįžiuje. Vokietijos kancleris dr. Kohl savo kolegas užtikrino, kad Vokietijos susivienijimas kol kas nėra aktualus.

Rytų Vokietijoje įvykiai bėga ir keičiasi dienomis. Parlamentas vienbalsiai išrinko nuoseklių pažiūrų asmenį dr. Hans Modrow ministrų pirmininku, kad jis iš visų partijų sudarytų naują vyriausybę. Tai jis padarė. O naujasis parlamentas savo pirmininku išrinko dr. Günter Maleaudą, ūkininkų partijos vadą, ne komunistą.

"BILD AM SONNTAG" (Vak. Vokietija) žurnale rašoma, kad rusai dar ir dabar yra priblokšti pralaimėjimo smūgio, nes, nežiūrėnt patrankų, raketų, malūnsparnių ir bombonešių, jie pirmą kartą pralaimėjo karą, ir tai prieš partizanus. Tai didelė negarbė Sov. Sąjungai. G. Reuterio agentūra praneša, kad Afganistane sovietai paliko maždaug 30 milijonų paslėptų mi

susirūpinti ne tik tuomi, ką kiti daro ar nedarė pavergtųjų laisvei atgauti, bet ir tuomi, kaip mūsų įnopolintą, o gal mokyklose net suklaidintą jaunimą atpolitinti ir įtraukti į laisvės kovą.

V. B.

PLB

L.A.S. Tarybos suvažiavime, įvykusio spalio 7-8 d., Chicagoje, atstovai. Iš kairės: V. Jokūbaitis, G. Rugienius, K. Radvila ir J. Juodvalkis. J. Vito nuotrauka

LAISVOSIOS LIETUVOS Redakcinės Kolegijos Nariui,

A.†A.

Teis. inž. JONUI VASAIČIUI

mirus, Jo ŽMONAI, SŪNUI, DUKTERIAI, kitiems šeimos
nariams, giminėms, reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

L.A.S. VYR. VALDYBA
LAISVOSIOS LIETUVOS KOLEGIJOS
NARIAI
L.L. REDAKCIJA

LIETUVIŠKAS KRYŽIUS APARECIDOJ

Naujoji Aparecidos bazilika yra didžiausia pasaulyje Marijos šventovė ir, bendrai, savo didžiu antra bažnyčia pasaulyje, po šv. Petro bazilikos Romoje. Gali talpinti 300,000 maldininkų.

Šventovės centrą sudaro stebuklingas Marijos paveikslas-statula, paauksuotoj marmurinėj nišoj, dominuojančioj didži altorij. Centrinėj navoj dar stovi didingas kryžius su Nukryžiuotojo figūra augštesne už natūralią Jokių kitų religinių ženklų visoj šventovėj nėra (jų daug tik "Stebuklų salėj" ir "Aparecidos muziejui").

Tik, vos įėjus per centrinės šventovės duris, kairėj pusėj, prie sienos st

vi lietuviškas kryžius su "Lietuvos Kryžio" ir Lietuvos kankinių priminimu. Tūkstančiai maldininkų, lankydami šventovę, domisi kryžiumi, skaito užrašą, meldžiasi, fotografuojasi. O per metus ten praeina apie 8 milijonai žmonių - ir ne vien iš visos Brazilijos.

Lietuviškas kryžius šioj šventovėj - tikra išimtis. Jei kokia kita kolonija turėtų tokioj vietoj panašų savo tautos paminkliuką - priminimą, jį apdengtų, auksu ar perlais apkabinėtų. Mūsų kryžius to nereikia - ir to niekas nedarys. Tačiau turim tinkamą pagarbą savo kryžių išlaikyti - ir gerbti patys save.

"Mūsų Lietuva" Brazilija

Tautinė Marijos šventovė APARECIDOJ DO NORTE

Brazilia

ARA Realtors Inc.

Jeį norite pirkti ar parduoti nuosavybės rezidencinės ar komercinės paskirties, prašome kreiptis pas mus. Mes aptarnaujame pietų - vakarų ir kitas apylinkes.

Kalbama angliškai ir lietuviškai. Malonėkite kreiptis šiais telefono numeriais:

Istaigos: (312) 598 - 6222
Rezidenc.: (312) 857 - 7187

Valda Paskus
BrokerRESIDENTIAL-FINANCING
COMMERCIAL-APPRAISALS

KOMPIUTERIŲ PAGALBA

NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
BUTŲ NUOMAVIMAS - INCOME TAX SERVICE

J.BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS

6529 So. Kedzie Ave-778-2233

LIETUVOS AIDAI

Radio programa

veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30-9:00 v. vakaro. Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga

511 S. Nolton Av. Willow Springs, IL 60480 (312) 839-2511

ASMENYBĖ, TAUTA, VALSTYBĖ

Jokių istorijos metu, netgi inkvizicijos laikais asmenybės neigimas nepasireiškė tokiu mastu kaip dvidešimame amžiuje. Visose didžiosiose totalitarizmo valstybėse - TSRS, Vokietijoje, Kinijoje - vyravo kolektyvizmo kultas, kuris vienaip ar kitaip būdavo priskiriamas su individualybe. Šiose sistemose individas buvo niekinamas, jam buvo teskiriamas valstybės mechanizmo "sraigelio" vaidmuo. Asmenybė, pabandžiusi išsiveržti iš sistemos nustatytų ribų, būdavo sunaikinama moraliai arba fiziškai. Taip palaipsniui sunaikinus visas bent kiek ryškesnes asmenybes, jų vietas kaipmat užimdavo vidutinybės. Rezultatas - mokslo, meno, amatų ir kultūros smukimas.

Asmenybės neigimas ypač skaudžiai palietė dvi Lietuvos visuomenės dalis - inteligentiją ir valstiečius. Tiek viena, tiek kita čia paminėta visuomenės dalis pasižymėjo ryškių asmenybių gausumu. 1940 metais Lietuvos inteligentiją sudarė daugiausia pirmos kartos inteligentai, tačiau tai buvo gabūs žmonės, daugelis matę pasaulio, studijavę garšiuose užsienio universitetuose, susipažinę su naujaisiais mokymo ir kultūros pasiekimais, mokantys užsienio kalbas.

Laisva asmenybė ir totalitarizmas yra nesuderinami dalykai, todėl dėsningai, kad represijų pirmiausia buvo imtasi prieš inteligentiją. 1940-1941 m. areštai ir deportacijos beveik išimtinai lietuviškos švietimo sferoje.

1938 m. statistikos duomenimis, Lietuvoje buvo 287,380 ūkių. Kiekvieno tokio ūkio šeimininkas jau buvo tam tikra prasme asmenybė, kadangi aplinkybės jį vertė ryžtingai spręsti ūkio tvarkymo klausimus, jam tekdavo ir visa atsakomybė už ūkio likimą. Todėl pokario metais ir juos užgrūvė tiuškinanti represijų banga. Jie buvo nuvaryti nuo žemės, pavirsti baudžiauninkais, palaužti moraliai, o daugelis ir fiziškai sunaikinti.

Totalitarizmas "išitaisė" ir mokyklose. Tikrai ypatingai stiprios asmenybės pajėgdavo atlaikyti totalitarinės mokyklos spaudimą ir išsaugoti savo asmenybės originalius bruožus. Asmenybės naikavimo mechanizmas slėpė dar vieną pavojų: niveliuojant asmenybes reikėjo nuvertinti amžinas ir visų pripažintas vertybes ir pakeisti jas kitomis, netikromis. Visų pirma tai reiškė žmogaus paties nuvertinimą. Ne veltui mūsų ausys buvo pratinamos prie tokių posakių, kaip "liaudies masės." Buvo atmetos tokios sąvokos, kaip gailėstingumas, žmoniškumas, prašta pagarba mirusiems, galų gale dėmesys savo istorijai. Tėvynės meilė buvo apšaukta nacionalizmu. Kartu buvo nuvertintas ir darbas, būtent profesionalus darbas. Profesionalumo praradimas savo ruožtu sukėlė labai liūdnas ekonomines ir moralines pasekmes.

Tarybinis laikotarpis Lietuvai buvo trijų pagrindinių neigimų laikas: buvo neigiama asmenybė, tauta, valstybė. Tarp asmenybės ir tautos neigimo yra loginis ryšys, kadangi, kaip teigė prof. S. Šalkauskas, "tauta yra toji draugijos gyvatos lytis, kuri savaimė organizuojasi prigimtu būdu ir sudaro tiesiogines sąlygas pilnutiniam individui išsiplėsti". Taigi kova prieš asmenybę kartu yra kova prieš tautą ir atvirkščiai. Tautos neigimas yra naikinamas sąlygų, kuriose gali vystytis asmenybė.

Kalbant apie lietuvių tautos charakterio būdingiausius bruožus, be jautrumo grožiui, meilės gamtai, be abejo, minėtume ir tolerantiškumą. Pastarasis tautos charakterio bruožas ryškiai pastebimas jau nuo seniausių laikų: Lietuvoje niekad nebuvo religinių karų, žmonės nebuvo persekiojami nei dėl įsitikinimų, nei dėl tautybės. Tai buvo priimta ne tik papročių srityse, bet ir įtvirtinta valstybės leidimuose - įstatymų aktuose. Tuo nesunku įsitikinti pavačius bet kurį "Lietuvos statuto" leidimą.

Taigi nesunku įsivaizduoti, kokios primityvios atrodė mūsų tėvams ir broliams 1940-1941 ir pokario metais propaguotos "proletarinio internacionalizmo" idėjos, iš tikrųjų tebusios apgailėtinas vulgarus kosmopolitizmas ir naujojo socialistinio imperikalizmo idėjų mišinys.

Kalbant apie tautos charakterį, reikėtų paminėti ir kitus tautos skirtumus - muosius bruožus - tautos psichologiją jos gyvenimo būdą, papročius, visa tai, kas sąlygoja tautos identifikavimą. Tautos neigimo koncepcija neigė ir šiuos tautų bruožus arba bent jau stengėsi visai mažinti jų reikšmę. Tačiau tikras absurdas socialinę-politinę valstybės santvarką painioti su tautiškumu.

Iš kaimyninių kraštų - Estijos ir Latvijos - patyrimo žinome, kokia tragiška gali pasidaryti demografinė padėtis esant nežabotai migracijai. Ir Lietuvoje turime imtis veiksmingų priemonių migracijai apriboti, nes antraip ji neišvengiamai didės. Vėra atkreipti dėmesį į tai, kad 20% kitataučių jau yra kritinė riba, kurią peržengus tautinių mažumų problemos didės geografinė progresija.

Lemiamą reikšmę tautos egzistavimui turi jos valstybingumas. Valstybė yra tautos organizavimo forma. Tam tikra prasme valstybė yra tautos namai. Jeigu tauta neturi savo valstybės politiniu požiūriu ji neturi savo namų. Įvairios autonomijos ir federacijos yra ne kas kita, kaip gyvenimas svetimuose namuose nuomininko, arba, dar blogiau, kampininko teisėmis.

Šiuo metu egzistuojanti lietuvių tautos valstybingumo išraiška yra Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika. Ne sritis, ne teritorija ir ne gubernija o būtent respublika, t.y. valstybė.

Tačiau tai tik formali valstybingumo išraiška. Faktiškai nei Lietuva, nei jokia kita sąjunginė respublika neturi valstybinio suverenumo. Jos suverenias teises kiekvienas žingsnis pažeidžia bei kuri sąjunginė žinyba.

Lietuvos Respublika 1918 m. buvo ne koks nors naujas reiškinys Europos žemėlapyje, o šimtmečiais egzistavusios valstybės atkūrimo rezultatas. Lietuvos valstybingumo raida yra buvusi nutraukta du kartus, 1795 ir 1940 metais ir abu kartus ginkluota jėga. Nepriklausomos Lietuvos santykiai su RTSR, vėliau su TSRS, buvo grindžiami 1920 m. liepos 12 d. sutartimi. Derybose dėl šios sutarties sudarymo dalyvavusios Lietuvos diplomato Petro Klimo liudijimu, sutarties redakcija buvo pasiūlyta paties V. Lenino ir priimta abiejų šalių be jokių pakeitimų.

Tolėsnę Lietuvos ir TSRS santykių raidą reguliavo 1926 m. rugsėjo 28 d. Nepuolimo sutartis, 1933 m. liepos 5d. Konvencija dėl agresijos apibrėžimo, pasirašyta M. Litvinovo iniciatyva ir 1930 m. spalio 10 d. Savitarpio pagalbos sutartis. 1940 m. birželio 15 d., sulau-

žiusi visas šias sutartis, TSRS įvedė savo kariuomenę į nepriklausomą Lietuvos Respublikos teritoriją. Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos kreipimui į TSRS liaudies deputatų Suvažiamą ir į TSRS vyriausybę gegužės 18 d. apie tai sakoma: "Stalininis diktatorius formintas Tarybų Sąjungos-Vokietijos slaptausiuose protokoluose, o vėliau ir 1940 m. birželio 14 d. ultimatumas Lietuvos vyriausybei lėmė Lietuvos Respublikos žlugimą 1940 metų vasarą, jos aneksiją ir įjungimą į TSRS". Tai irgi politinė realybė, pasireiškianti tuo, kad Lietuva buvo įjungta į TSRS neteisėtai ir prievarta būdu.

Netolimoj ateityje TSRS vyriausybei gali tekti spręsti dilemą: ar nekliaudyti Lietuvos tautos apsisprendimo procesui, net jeigu tai reikštų Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymą, ar toliu iš jėgos pozicijos tęsti stalininę užsienio politiką.

Viktoro Hugo žodžiais tariant, nengalima yra idėja, kurios laikas atėjo. Šiandien tokia idėja yra Lietuvos nepriklausomybės atstatymas. Šios idėjos įgyvendinimo kelias tik vienas - siekti nepriklausomybės tokiu būdu, naudojantis parlamentinėmis, konstitucinėmis, diplomatinėmis priemonėmis.

Nėra jėgos, kurią galima būtų išskirti aukščiau už tiesą.

LINAS KUČINSKAS

Redakcijos pastaba. Šis straipsnis Laisvosios Lietuvos redakcijai įteikė Linas Kučinskas, kai jis lankė š.m. lapkričio mėn. Ameriką ir leido jį atspausdinti.

MARGARET THATCHER
RŪPESČIAI

Margaret Thatcher dešimt metų išbuvus Britanijos premjere, kyla abejonės, ar ji pajėgs pergyventi paskutinę krizę, kurią iššaukė finansų ministro Nigel Lawson atsistatydinimas. Sakoma, kad premjerė yra per daug autoritatiška ir nesiskaito su vyresnių kabineto narių nuomonėmis. Kita grupė teigia, kad ji ir toliau valdys kraštą, nesvyruodama savo nutarimuose, nes tai yra būtina krašto gerbūviui. Šiuo metu opinių apklausinėjimuose konservatoriai yra atsilikę nuo darbiečių, kurie pirmauja. Tuo yra susirūpinę konservatorių partijos vadai ir būk tai jie pataria premjeri modeluoti savo atsinešimą.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

LAISVĄ LIETUVĄ

VINCE'S
Flower Shop - Gėlinyčia
DIDŽIAUSIAS GėLIŲ PASIRINKIMAS:
VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS IR AUTOM
IVAIROM PROGOM
2612 W. 71st Street
Chicago, IL 60629
778-7400

BALTIC MONUMENTS, INC.
Leonida Kazėnas
ATDARA KASDIEN NUO 10 - 5 VAL.
SEKMADIENIAIS PAGAL SUSITARIMĄ
2621 W. 71ST STREET
CHICAGO, IL 60629
Phone 312/476-2882

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES
MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71st Street Chicago, IL 60629
Tel. GR 6-2345/46
1410 South 50th Ave., Cicero IL 60650
Tel. TO 3-2108/09
Atkėtos automobiliams statyti

SPAUDOJE ir GYVENIME

MŪSŲ SPAUDOS REIKALU IR AKTUALIJOS

BALYS BRAZDŽIONIS

VINIEMS DŽIAUGSMAI, O ANTRIEMS RŪPESČIAI

Š.m. lapkričio 9 d. Berlyno gyventojai keltose vietose pralaužė vad. Gėdos sieną, skyrusią Rytų zonos gyventojams nuo Vakarų. Šią 10 pėdų aukščio betono sieną Sovietų kariuomenė ir Rytų Vokietijos komunistinė valdžia 1961 m. pastatė, norėdami sulaukyti gyventojų bėgimą į Vakarų Berlyną. Mėginančius perlipti sieną, arba prasikasti pro jos apačią (sieną saugojo saugai) be išpė jimo šaudydavo. Kasmet apie 100 bėglių sienos saugybiniui nušaudavo. Tų aukų pavarėmis iš Vakarų pusės išmarginta visa "Gėdos siena".

Praktiškai bent 5-se vietose tą sieną tūkstančiai Rytų Berlyno vokiečių išniūrus, nejaukios miesto dalies, pasipylė į žvilgantį Vakarų Berlyną. Su ištaigingais restoranais, užkandinėmis ir įvairiomis kraituvėmis, prikrautomis puikiausiu prekiam, apie kurias Rytų Berlyno "Blutgeria" bei "Hausfrauen" svajoti negalėjo. Klek vienas iš Rytų Berlyno atvykęs svečias gavo valdžios skiltį 100 D. markių Willkommen (Welcome) dovaną.

Bet kai Rytų Berlyno gyventojai prisidžiaugė su 28 metais išskirtais giminačiais ir draugais, kai išragavo visus Vakarų Berlyno Brantweinų, Kümmeisius ir kitus "taurusius" gėrimus, atėjo laikas abiejų pusių politikams apgalvoti naujos situacijos problemą bei komplikacijas. O jos visai

realios.

Vakarų Berlyno magistratas susirūpino, kad atvykę rytiečiai paverš Vakarų berlyniečių trumpalaikius darbus.

Vak. Berlyne yra apie 100,000 universitetų studentų, kuriems labai svarbu tokius darbus gauti.

Bendrai paėmus Vak. Berlyne yra 8,5% bedarbių. O Rytų Berlyne labai trūksta darbininkų, ypač kvalifikuotų specialistų, nes dauguma jų jau pasitraukė į Vakarų Vokietiją ir neketina sugrįžti.

Miesto valdyba stengiasi atėjūnų iš Rytų prie jokių darbų ir sveikatos apsaugos įstaigų neprileisti.

Rytų Berlyno gyventojai gali iškeisti Vak. Berlyne 15 Rytų markių ir 15 Vakarų markių. Šiuo būdu ir kitais keliais suplaukė į Vak. Vokietijos federalinį banką bilijonai Rytų V-jos markių, kurių bankas neturi kur dėti, nes jos, kaip ir Sovietų rubliai, yra bevertės.

Rytų Berlyne atsirado "juodoji rinka", kur už 10 Rytų markių duoda vieną Vakarų markę. O išvykus keliems milijonams Rytų vokiečių į Vakarinę V-ją, Rytų V. markės kursas juodojo rinkoje nuslinko iki vienos Vak. markės už 20 Rytų V. markių.

Taigi Berlyno "Gėdos sienos" pralaužimas atnešė vieniems džiaugsmą, antriems – eibę rūpesčių.

KUR DINGO ŽYDŲ GELBĖTOJAS ?

Markso ir Engelso sukurtos komunistinės sistemos garbintojai ir Rusijos bolševikų revoliucijos veikėjai, šalia rusų buvo žydai. 1924 m. pradžioje, Leniniui mirus ir jo vietą suktam gruziniui Džugošvili – Stalinui užėmus, žydai neteko svarbiųjų politinių pozicijų, bet niekas jų nešadė ir į darbą arba mirties lagerius negrūdė.

Tačiau Vokietijoje Nacional-socialistų partijos vadui – Führerui Adolf Hitleriui atsistojus valdžios priešaky, žydų likimas buvo tragiškas. Hitleris, laikydamas žydus kitų tautų išnaudotojais, pasiryžo juos sunaikinti. Vokietijos žydai buvo suvaryti į lagerius ir be pasigailėjimo naikinami. Tokią pat žvėrišką akciją vokiečiai įvykdė ir kituose kraštuose, kuriuos 2-jo pasaulinio karo metu jie buvo okupavę.

Daugelis vokiečių okupuotų kraštų gyventojų, nepaisydami jiems patiemis gresiančio pavojaus, padėjo žydams nuo prazūties slapstyti. Bet nacių šmėklai žuvus, retai kurie išgelbėtieji žydai gelbėtojams atsidėkojo. O galinga Amerikos žydija, per įsteigtą valstybinę O. S. I. agentūrą, ėmė knisinėti, "raganų ieškoti", žydus užjautusių ir gelbėjusių tautų tarpe.

NETIKRAS TAIKOS ANGELAS

Sovietų S-gos vadas Michail Gorbačiovas nustūmęs į šalį žymiausius opozicionierius, stipriai laiko savo rankose valdžios vairo. Bet ir užsienio politikos srityje, savo sumanais ir sparciais ėjimais jis atsiekė daug laimėjimų. Daugelis Vakarų valstybių vadų, bei politikų, o ypač "visuotinės taikos" trokštančiųjų gyventojų plačiai besišypsanti Gorbačiova laiko ko ne tikru "taikos angelu". Tačiau įžvalgūs Vakarų politikai, ypač amerikiečiai bei britų, nėra Gorbačiovo nuostiridumui įtikinti, nes kai kurie jo pratiski veiksmai, nesiderina su skelbiama ir propaguojama taikos siekiais.

ĮVAIRIAIS KELIAIS LENKIJA GARSĖJA

Lech Walensa su "Solidarnosc" ištraukė Lenkiją iš "Raudonųjų lagerių" ir gavo Nobelio premiją. O atvykęs į JAV, Walensa net Kongrese kalbą pasakė ir ovacijų sulaukė.

Pati Lenkija beveik visai išsprūdo iš "Raudonosios meškos" glėbio. Ji jau turi bepartinį ministrų pirmininką Tadeušą Mazowieckį, nors valstybės prezidentu liko komunistas dvas-

Su nauju atgimimu okupuotoje Lietuvoje atsirado virš 300 įvairių leidinių. Kiek jie ilgai gyvuos – didelis klausimas. Vieni periodiniai, kiti organizacijų organai, treti nori eiti kasdien, arba kas savaitę ir t. t. Gerai, kad eina, bet jie naudingi tik Lietuvoje. Po platių pasauli išsiskirščiusiems tautiečiams dalinai jie nustoja savo aktualumo. Kas iš tų ilgų straipsnių ar žinių, kada jau viskas pasenę, nes ilgai užtrunka iki pasiekia skaitytoją. Kartais net keli mėnesiai. Sumokėjus, sakysim, prenumeratą, kokia nauda iš to? Gerai, kad kai kurie specialūs leidiniai turi mokslo, sveikatos, kultūros, sporto ar gamtos aprašymus. Oro paštui irgi trunka mėnuo, kol pasiekia Ameriką. Į kitus kraštus trunka dar ilgiau. Be to, kas gi juose rašoma? Beveik visada tas pats, ką Maskvos ruopas sako. Mes turime mokėti pinigų, kad jų svaščiojimus galėtume skaityti. Ir dar ką? Matome okupanto įsakymus, persekiojimus, pasigyrimus bei terorizavimus. Nors dalinai ir spauda kiek atviresnė, bet dar vis yra kontrolė, nes iš užsienio nevysi norimi leidiniai išleidžiami.

Mūsų išeivijos spauda irgi sunkiai verčiasi, ir jos padėtis yra sunki. Užsienio organizacijos, išnyksta skaitytojai, nes jaunoji karta mažai tuo besidomi. Mūsų leidėjai turi daug rūpesčių, kad knyga ar kitokie leidiniai būtų įdomūs mūsų generacijai. Todėl rūpinimės jos palaikymu. Žinoma, gali skaityti kas kam patinka.

Spaudos darbuotojų įvertinimas. Ok. Lietuvoje žurnalistai ir spaudos darbuotojai gana atlyginimus, nes jie dirba kaip profesionalai. O mes čia užsienyje labai mažai iš to pragyvenimą už-

Jūs Tik Dabokite...

(Atkelta iš 2 psl.)

"pletkus", kad, jei Vengrija atsiplės nuo rusų dominavimo, tai jis patrauks ir iš vadinamo Varšuvos pakto. Kaip dabar matome, viskas virsta aukštyn kojom.

Kintant ne tik rytų, bet ir vakarų Europos struktūrai, amerikiečiai viešai pradeda dejuoti, kad abi didžiosios galybės – Amerika ir Sovietų Sąjunga šiuolaikiškai praranda turėtą įtaką ir prisiž Europoje. Jau praėjusį rugsėjomė nesį Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Lawrence Eagleburger, kalbėdamas Georgetown universitete, pareiškė "Mes, amerikiečiai, ir sovietai prarandame turėtą dominuojančią įtaką Europoje, kurią turėjome. Tai rodo pastarasis įvykis, kai Prancūzijos prezidentas Francois Mitterand, kviesdamas vakarų Europos vyriausybės galvas aptarti Europos ateitį, amerikiečių į tą konferenciją nekvieta. Eagleburgeris tą prancūzo žesą taip charakterizavo: "Jūs, amerikiečiai, iš lauko saugokite duris, kai mes, europiečiai, aptarinėsime Europos ateities politiką, o po to galėsite jums paliktą sąskaitą apmokėti." Jei jau dabar taip yra, tai kas bus, kai už poros metų vakarų Europa bus susivienijusi ir kogerai ir viena – kita rytų Europos valstybės bus prisijungus?

Vienas reiškinys yra nemaža staigmena, tai Henry Kissingerio viešas pareiškimas, kad Vokietijos sujungimas yra neišvengiama realybė. Jei dr. H. Kissingeris savo nuomonės nepakeis, kol kas jo pareiškimai reikia laikyti blaiviausiu politinės padėties supratimu.

rininkas generolas Jaruželski.

Š.m. lapkričio gale 24 m. amžiaus miss Poland išrinkta Aneta Kreglicka – Miss Welt – pasaulio gražuole. 2-ją vietą laimėjo 23 m. miss Canada Leanne Caputo, o 3-ją vietą – miss Columbia, Monica Mejia, 20 metų amžiaus.

sidirbam. Gal tik nuolatiniai bendradarbiai, redaktoriai, administratoriai ir tarnautojai yra apmokami. Gi visi kiti dirba iš pasiaukojimo. Kad ir foto darbuotojai, kuriems brangiai atseina fotografavimas, dažnai tik išlaidas padengia. Kiti nei to negauna. Visi nori, kad aprašytume spaudojų veiklą, garšintume juos per radijo valandėles, o jie per parengimus uždirba šimtus. Tie kurie padeda ir aukoja savo laisvą poilsio laiką, praveda programas, negauna nei cento. O dar net ir už įėjimą tenka jiems apsimokėti! Kartais niekas net dėkui nepasako. Dėkojama dešry su kopūstais patiekėjams, o spaudos korespondentams, laikraščių leidėjams ar per radiją kalbėtojams, kurių gyvavimas sunkus, niūnieko.

Deja, ne visi parengimai taip vyksta. Lietuvių Fondas, Altas ir kai kurios kitos organizacijos pakviečia spaudos ir radijo darbuotojus prie spaudos stalo. Kiti to nepadar. Mūsų žinomas ir Europoje gyvenęs žurn. K. Baronas skundžiasi, kad LB Krašto Valdybos nevertina žurnalisto. O kaip tik visi nori jį kvieisti į renginius, koncertus ar suvažiavimus, nes jis savo žodžiu ar raštu gali labai padėti.

Kalbama, kad mūsų sudėtas kraitimilijonai fonduose bus įteikti laisvajai Lietuvai. Jau ir dabar kai kurios organizacijos pradeda daryti piniginius paskyrimus, pavyzdžiui, jūrininkams Tautos fondas paskyrė 3,000, Lietuvių Bendruomenė (JAV) surinko net 200,000. Kitos organizacijos taip pat kiek nors paskyrė. Dr. J. Adomavičius iš jūrininkų nupirko visus paveikslus, o Vilniaus studentų ansambliui davė po šimtinę kiekvienam. Neužmiršo ir Sibiro kankinių – Terlecko ir Peškaus, kuriems įteikta po vieną tūkstantį.

Šalin kiršintojai. Lietuvių pasaulyje vyksta diskusijos. Įvairiomis problemomis skirtingi pasisakymai vyksta spaudoje. Mes žinome iš žurn. K. Barono ir kitų apžvalgininkų (žurn. Meškauskio) bei politikų, kad tauta ateityje gali turėti su kitataučiais daug nemalonumų, ypač dėl sienų su Lenkija. Jau dabar matom, kad lenkai nerimsta, nes sovietai juos kursto ginčytis su lietuviais. Tokius kiršintojus reikia viešai pasmerkti, nes lietuviai savame krašte turi būti šeiminingais. Kai ateis laikas (jei pavyks iš okupanto nepriklausomybę atgauti), tai tada tauta nustatys ir savo sienas. Per 70 metų lenkinimo spiriama žmonės sulenkėjo. Todėl, ypač Vilniaus kraštas, turi būti atlietuvintas. O kaip bus su Karaliaučiumi ir Mažąja Lietuva? Beveik jau 50 metų, kai rusai ten įsitaisė, tai kas juos iš ten išprašys? Juk atsikūrusi Lietuva pati tą padaryti nepajėgs. Reikia manyti, kad užvirs didelė kova dėl Vilniaus krašto ir Mažosios Lietuvos. Todėl mums rūpi, kad kuo greičiau suvienyti visas jėgas bendram siekiui – Tėvynės Laisvės atstatymui, dėl kurios tiek daug lietuvių kentėjo ir žuvo. Nieko amžino nėra. Pavergtos tautos jau Karpatų kalnais (kaip poetas Maironis šaukė) ateina su pavasariu. Po-

etas Bernardas Brazdžionis aplankęs Lietuvą rado ją gyva. Tikėjime, kad jaunoji poety karis skatinis lietuvišką širdį ir meilę skirti laisvajai Lietuvai Mūsų Kalbos žargonas.

"Lietuvos Aidų" radijo programa einau jau 14-tuosius metus. Jos vardu gaudame įvairių pagyrimų ir papeikimų. Vieni džiaugiasi, kad mūsų jaunoji karis ateina lietuvių bei dirbti. Kiti negali pakęsti (ypač mano) kalbos žargonu. Prisipažįstu, kad Kupiškio-Panevėžio apylinkių tarmė man kliudo teisingai kirčiuoti žodžius, nors ir nedažnai. Vieną rytą per Amerikos lietuvių veda mą programą kun. Vaišnys aiškino kalbos sakinių suformavimą. O ką tik, prieš kelias minutes, religing valandėlę pravedė kun. Tamošaitis. Jo tarmė buvo negeva, kad nebuvo galima suprasti net žodžių. Mes džiaugiamės kun. Borėvičiaus kalbos gražumu, tik gaila, kad jis su mumis atsiskyrė jau amžinai. Dabar jėzuitai nors ir turi dar kelėtą gražiai kalbančiųjų, bet nesuprantama kodėl nejauciama klausytojų prašymų ieškoti kalbėtojų. Iš mūsų programos negrįžtančiai iškeliauo į anapus prel. Jonas Balkūnas. Jis tikrai buvo turtingas savo dvasiniuose pokalbiuose! Žmonės prašė ir prašo, kad kartumė jo dvasines mintis. Jo vieton atėjo kalbėti Sibiro kalnys Alfonso Svarinskas, kuris dėsto savo ir tautos bei tikėjimo griaudinčius vaizdus ir dvasinę vertybę kalėjimų kanciose.

Nelengva yra surasti kalbėtoją, ypač per radiją. Tikėjime, gal jų išaugins atbundanti Lietuva, nes šiaipus mažai pašaukimų.

Okupuotos Lietuvos radijo programos. Iki pradedančio tautinio atgimimo niekas šiaipus iš Lietuvos stūnčiamų programų nesiklausė, arba niekas neskaityt "Gimtojo Krašto". Bet kai Tris palvė ir Lietuvos himnas pasigirdo iš anapus, suskatomė klausytis. Amerikoje šiuo metu girdimos laidos iš Vilniaus (8 val. Toronto laiku, 7 val. Chicago). Bet kai kada gerai girdėti, o kartais net žodžių supratį negalima. Ponas Butkus, p. Jakutyte ir dar kiti kalba gana gerai, bet kai transliuojama nepatyrusi, daug klaidų daroma.

Taigi užuot kaltinti ar peikti, reikia pažiūrėti į sąlygas ir aplinkybes. Visi rūpinamės savo kalbos tobulinimu.

Ar Reikalinga Rusų Kalba ?

Vyras sėdėjo ant suoliuko Maskvos parke ir studijavo hebrajų kalbą. Tuo metu pro šalį buvo bėprieinas KGB agentas, kuris pro senuko petį žvilgterėjo į keistų rašmenų knygą ir paklausė: "Kas tai per knyga keistais rašmenimis?" Vyras atsakė, jog tai esanti Izraelio kalba.

- Tu juk negalėsi nuvykti į Izraelį!
- Esi teisus, - atsakė vyras. Tačiau hebrajiškai kalbama rojuje.
- Iš kur gali žinoti, kad pateksi į rojų, gal pateksi į pragarą? - vėl klausė agentas.
- Jei taip, tai aš jau rusų kalbą mokiu.

PADĖKIME LIETUVAI KOVOJE DĖL LAISVĖS -- REMKIME TAUTOS FONDA!

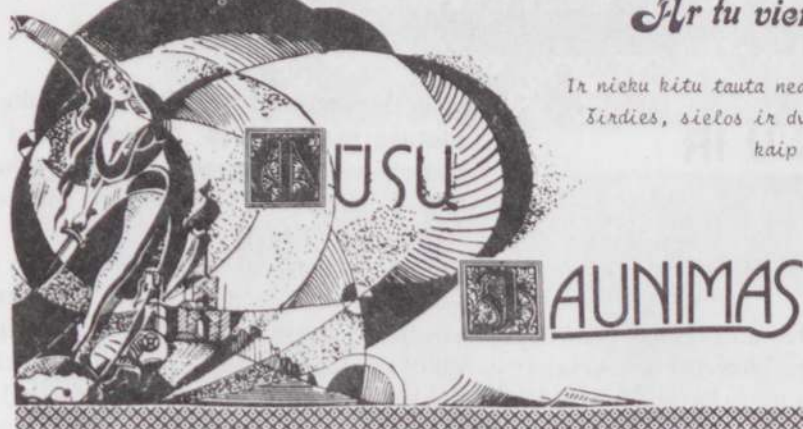
Jūsų auka Tautos Fondui padeda garsinti ir ginti Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Visos aukos atleidžiamos nuo fed. mokesčių (IRS tax exempt cert. No. 51-0172223). Aukos ir testamentinius palikimus siųskite T.F. Centru:

LITHUANIAN
NATIONAL FOUNDATION, INC.
P.O. BOX 21073
WOODHAVEN, NY 11421

Pasaulyje vienas iš tūkstančio žmonių kalba lietuviškai...

Ar tu vienas iš jų?

Ir nieku kitu tauta neapreiš savo
širdies, sielos ir dvasios taip,
kaip savo kalba.
VYDŪNAS

"Neolituanai" pakelti į senjorus: Darius Marchertas, Tauras Gaižutis ir Kovaldas Balčiauskas prisiekia. Priesaiką skaito p. m. Loreta Deveikytė ir Kazė Kazlauskienė. V. A. Račkausko nuotrauka

Žymieji Sportininkai

VYTAS ŠULAITIS iš Cicerio priklauso "Life" laikraščių remiami - "Empire" Floor Hockey (žaidžiama be pačių, nors kitos taisyklės yra tos pačios, kaip ledo ritulyje) komandai, kuri lapkričio 15-16 dienomis laimėjo I-mą vietą dideliame šios sporto šakos vienetų turnyre Minneapolyje, kur buvo komandų iš visos Amerikos ir Kanados. Per keturias šio turnyro rungtynes V. Šulaitis įmūšė 6 įvarčius ir padarė 7 padavimus. Savo pasirodymais jis buvo vienas iš komandos vertingiausių žaidėjų. Apie Vyta, kuris šioje sporto šakoje veikia net 8-rius metus, rašė "Life" laikraščiai.

VYTA UTAS BIKULČIUS, gyv. Sunnyvale, Kalifornijoje, netoli San Francisco, atvyko paviešėti pas savo artimuosius į Cicerio, o taip pat tikėjosi dalyvauti kūrybos ir mokslo simpoziume. Jis pasakojo apie pergyventą žemės drebėjimą bei kitus nuotykius toje vietovėje. Bikulčius yra geras profesionalo krepšininko Š. Marčiulionio draugas, nepalaidžiantis "Golden State Warriors" komandos (joje Marčiulionis žaidžia) rungtynių. Jis atvežė nemažą San Francisco ir apylinkių amerikiečių laikraščių, kuriuose dažnai rašoma apie mūsų šaliną.

Nuo pat 14-kos metų amžiaus pagarsėjusi visame pasaulyje rumunų sportininkė Nadia Comoneci paliko savo komunistinę tėvynę ir atvykusi į New Yorką džiaugiasi ištrūkusi iš komunistinės vergijos.

statė Amžių. Atsakymas buvo labai trumpas: "Prisipažino".

MUMIJOS AMŽIUS

Sovietiniai mokslininkai buvo nuvykę į Egiptą archeologiniais reikalais. Jie bekasindami surado mumiją. Ją, atsivežę į Maskvą, pradėjo tyrinėti jos amžių. Panaudojo visas turimas mokslo priemones, bet negalėjo nustatyti mumijos amžiaus. Tada vienas mokslininkas pasiūlė perduoti KGB agentams. Po trumpo laiko KGB agentas pranešė mumijos amžių. Mokslininkus nustebino, kaip jie taip greit nu

PASIDA LINIMAS UŽDARBIU

Gydytojas rūpestingai apžiūrėjo vieną škotą ir pagaliau pasakė:
- Turiu prisipažinti, pone, kad niekaip negaliu surasti, kuo jūs sergate.
Škotas gudriai mirktelėjo gydytojui:
- Jeigu pasakysiu, daktare, kuo sergu, ar jūs man grąžinsite pusę užmokėsio!

APIE ŽIEDUS

Niekas negali tiksliai pasakyti kada ant piršto buvo uždėtas pirmasis žiedas, tačiau neabejotinai tai yra gausiausiai dėvimas papuošalas. Jau senų senovėje žiedai buvo gaminami iš įvairiausių medžiagų - žolės, smilgų, kaulo, žvėrių dantų, iš geležies, dramblio kaulo, gintaro, žalvario, aukso, sidabro ir platinos.

Sakoma, kad kai Prometejus, pavogęs dievų šventą ugnį, buvo Zeuso nubautas ir prikalintas prie uolos. Jis pagaliau išsilaisvinęs ir ant piršto išsinešęs grandinės rinkę, drauge su gabalu nuskilusio akmens. Zeusas paleido Prometėjų su sąlyga, kad jis visą laiką nešios tą rinkę su akmeniu ant piršto, primenantį jo priirišimą prie uolos. Iš šio padavimo kilo paprotys užsiiršti ant piršto siūlą priminimui kokios nors neatliktos pareigos. Prigimtas žmonių tuštumas taip pat turėjo įtakos plačiam žiedų dėvėjimui. Prabangą mėgstą Romėnai apmaudavo kiekvieną pirštą žiedais. Jie dėvėdavo įvairiausių medžiagų žiedų, pakeisdami juos žiemai ir vasarai. Kai kurie šių žiedų būdavo didžiuliai, papuošti stambiais brangakmeniais, dažnai graviuojami draugų, giminių ar prosenių atvaizdais arba mitologiniais ir religiniais simboliais.

Istorikai mano, kad patys pirmieji žiedai buvo pinami iš smilgų. Priešistorinis žmogus bijojo, kad jo siela paliks kūną, jei nebus priirišta. Jis iš šio supintas smilgas iš žolės apie juos menį, apie riešus, apie kojas ir pagaliau aplink pirštus. Tuo būdu apsaugodamas savo sielą, jis pradėjo simboliskai nešioti žiedus.

Pirmieji metaliniai žiedai buvo atstai senovės Egipto kapų iškasenose. Daugumas jų buvo gyno aukso, paprasto stiliaus, masyvinės konstrukcijos. Egiptiečiai tikėjo, kad žiedas yra amžinybės simbolis. Jų žieduose dažnai būdavo išraižomas skarabas, simbolizuojantis vyra, tėvą, atgimimą ir amžinybę. Jie tikėjo į nenutrūkstantį sielos gyvenimą ir dėdavo tuos simbolinius žiedus ant mirusiųjų rankų.

Antikos pasaulio žiedai taip pat simbolizuodavo visuomenės luomus. Romoje žiedų dėvėjimą nusprendavo valdžios įstatymais. Pradžioje tik senatoriai ir ambasadoriai turėdavo teisę juos dėvėti. Vėliau visiems Romos piliečiams buvo leista dėvėti žiedus, bet tik kilmingiesiems buvo skirti aukso žiedai. Plebejų žiedai buvo gaminami iš sidabro, bronzos, stiklo, dramblio kaulo, koralo, gintaro, perceliano, molio ir geležies.

Žiedų dėvėjimas šalia papuošimo turėjo ir praktiškų tikslų. Vadinamieji parašiniai ar šampiniai žiedai buvo naudojami štampuoti dokumentus ir prekybines sutartis. Tokiais žiedais nešini, tarsi eidavo pirkti savo ponams maisto ir kitokių produktų. Toks šampinis aukso žiedas buvo lyg ir pirmoji pasaulyje kredito kortelė.

Senovės galai ir britai naudodavo žiedus vietų pinigų. Kuo daugiau šeima turėjo žiedų, tuo ji buvo turtingesnė. Gladiatorių dėdavo tokius sunkius žiedus, kad vienu rankos smūgiu galėdavo užmušti žmogų. Jau prieš tūkstančius metų buvo dėvimi nuodų žiedai. Jie buvo taip sumaniai nukalti, kad dažnai jų paskirties negalima būdavo įtarti. Hanibalas nepaprastai bijojo patekti į nelaisvę ir visada dėvėjo ant piršto nuodais pripildytą žiedą. Patyręs, kad romėnų nelaisvė jam neišvengiama, jis atidavė savo žiedą ir išgėrė iš jo nuodus. Tokiu būdu nusižudė ir Demostenas. Cezaris Borgija pagarsėjo ypatingu sugebėjimu nusikratyti nepageidaujamų asmenų. Jis turėjo žiedą liūto pavidalo, per kurio aštrius nagus tekėjo nuodai. Borgijai teikėjo tik pasukti žiedą ir besisveikinant paspausti būsimajai aukai ranką. Tokiu būdu jis nusikratydavo savo priešių.

Apie žiedus yra sukurta visa eilė mitų ir prietarų. Dėl to, kad žiedas neturi nei pradžios nei pabaigos, jis nesikeičia ir yra amžinas. Buvo tikima, kad žiedų dėvėjimas suteikia amžiną grožį ir jaunystę, kad apsaugo nuo nelaimių, pramato ateitį, nukreipia prakeikimus, padaro žmogų priešui nematomu, apsaugo nuo ligų, žo-

18-sios kasmetinės lietuvių fotografijų parodos Chicagoje laimėtojas Antanas Binderis (kairėje) priėmęs I-mos vietos premiją už savo kūrinį. Šalia jo - Juozas Daumoras ir dr. Milda Budrienė.

Ed. Šulaičio nuotrauka

dži - žiedai turėjo galios apsaugoti kiekvieną nuo kiekvienos nelemties. Buvo tikima, kad sidabriniai žiedai išgydydavo priepuolius ir konvulsijas. Net ir sidabrinį žiedą apmautu pirštu palietus žaizdą, žaizda tuoj užgydavo.

Keturioliktoje šimtmečio Anglijoje gydomieji žiedai buvo taip paplitę, kad karalius Eduardas II kasmet išdalydavo tūkstančius žiedų savo pavaldiniams. Beveik nebuvo ligos, kuri neturėtų sau paskirti gydomojo žiedo.

Ritierių laikais buvo pradėti dėvėti brolybės žiedai. Jie simbolizavo draugystę ir ištikimybę. Iš jų papročių išsivystė ir akademinės korporacijos, jų emblemos, žiedai ir ženklai.

Teisiami Lietuviai

Vilnius. - 1989 m. lapkričio 21 d. Lietuvių informacijos centrai New York'e praneša, kad iki šiol apie 1300 lietuvių yra atsisakę nuo karo tarnybos.

Prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę padėję vainiką: p. m. Loreta Deveikytė, prie vėliavos Rasa Plioplytė bei vida Monkutė ir juniorai - Kovaldas Balčiauskas, Tauras Gaižutis ir Darius Marchertas. V. A. Račkausko nuotrauka

SNIGO

Snigo, snigo per dienele,
Naktis uždegė žvaigždele,
Mėnuo iš dangaus žiūrėjo,
Kas to sniego tiek prisėjo?!

Iš Aliaskos, iš Aliaskos,
Maišą sniego nešė meškos,
Krėtė jį iš debesų,
Darės šalta ir baisu.

VASARIO 16 gimnaziją šiemet baigė aštuoni abiturientai Vokietijoje gimusi Dalia Baliulytė, dabar studijuojanti literatūrą. Tomas Baublys, gimęs vilniuje ir 1987 m. su tėvais atvykęs į Vokietiją, ketina studijuoti politinius mokslus. Rimas Čuplinskas, geriau - siai baigęs, gimęs Toronte, Kanadoje, žada studijuoti humanitarinius mokslus. Gabija Devaraitė, gimusi Vilniuje, nuo 1987 m. gyvenanti Mali, Afrikoje, nuo 1982 m. mokėsi Vasario 16 gimnazijoje, studijuojanti literatūrą arba režisūrą. Laurynas Gromašauskas, gimęs Meksikoje, bet tėvui mirus, persikėlė į Dominikonų respubliką, studijuojanti biochemiją. Atstida Kairytė, gimusi Vokietijoje, studijuojanti teisę. Tomas Lorenca (Lorenz), gimęs Lietuvoje, Vokietijoje nuo 1982 m. studijuojanti literatūrą ir matematiką. Mykolas Veigelis, gimęs Vokietijoje studijuojanti anglų kalbą ir sportą.

Baltos meškos, baltas sniegas,
Žemę dengia gilus miegas...

Šaltis ledo tiltus statė,
Šiaurys iš šalies tai matė,
Pasikvietė šarmą baltą,
Puosė žemę kieta, šaltą.

Svyra beržo garbinėliai,
Girgžda sniegu pagirėliai,
Visi stebis, kas čia daros,
Baltai supas eglų skaros!

Vaikai sniegą aplink svaido,
Sniego senis varnas baido,
Šiaurys baltą pusnį stato,
Niekas kito nesimato!

BALTOS SNAIGĖS

Baltos snaigės, kaip plaštakės,
Krinta žemėn pamažu.
Dengia eglės žalią šaką,
Visur balta ir gražu.

Oi tu, žiema, žiemužele,
Greit pas mus tu atvykai!
Baltu sniegu pagirėliai,
Apsnigai ir apvilikai!

Pasipuošusios eglutės,
Balti sniego patalai.
Ant laukų ir ant kelelių,
Baltą sniegą tik matai!

Alb. Kašiubienė

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Rusų imperijos prezidentas Michail S. Gorbachiovas ir jo žmona Raisa susitinka su popiežium Jonu Povilu II Vatikano rūmuose, kur buvo nutarta užmegsti diplomatinį ryšius tarp Sovietų Sąjungos ir popiežiško Vatikano valstybės.

Birutė Kemežaitė

KAS Į LAISVĘ IŠVES?!

Šalie kryžių, berželių, artojų,
Širdis alpsta svetur be tavęs,
Lietuva, mano žeme gimtoji,
Kas tave vėl į laisvę išves?!

Neramina nei gėlės, nei saulė,
Nei dangoraižių žemė puiki:
Vergija viešpatauja pasauly,
Dar jos junga, tėvyne, velki...

Kas išgriaus tą kalėjimo sieną,
Užmiršta tu laisvųjų tautų?
Čia, už jūrų placių, naktį — dieną
Dar tavąja kančia gyvenu.

Kur tauta, kraštą ginti žadėjus,
Kiek jos meilės nelaimė randi?
Jai su priešu draugystėn suėjus,
Kas sutraukys nelaisvės grandis?..

GRAŽUS "LITUANICOS" FUTBOLO KLUBO BALIUS

Lapkričio 18 d. vakare apie 200 žmonių buvo susirinkę į Lietuvos Tautinių Namuose įvykusį "Lituanicos" futbolo klubo 39-ji tradicinį sezono užbaigimo balių. Jie čia išklauė oficialios dalies, trumpos meninės programos, pasivažiavo ir smagiai pasišokė.

Į šį balių atsilankė garbingų svečių: Amerikoje viešintis Lietuvos Kūno Kultūros ir Sporto Komiteto pirmininkas Z. Motiekaitis; Š. Amerikos

Svečias taip pat pasakė ilgesnį sveikinimo kalbą; pabaigoje pakviesdamas sportininkus dalyvauti IV-se Pasaulio Lietuvos sporto žaidynėse, kurios 1991 m. bus Lietuvoje. Už nuopelnus Lietuvos sportui Z. Motiekaitis įteikė medalių Amerikos lietuvių sporto darbuotojui ir visuomenininkui Valdui Adamkui, kuris irgi tarė žodį.

Oficialią dalį pradėjo klubo pirmininkas Albertas Glavinskas, o programą pra-

H. Jenigas, Chicago "Lituanicos" vertingiausias futbolininkas, gavęs dovaną per šio futbolo klubo balių lapkričio 18 d., Lietuvos Tautiniuose namuose, Chicagoje. Šalia jo - vakaro programos vedėjas V. Lapėnas. Ed. Šulaičio nuotrauka

Liet. Fiz. ir Auklėjimo ir Sporto komiteto pirmininkas V. Adamkus, to paties komiteto vicepirmininkas V. Grybauskas, Amerikos lietuvių sporto veteranas, vadinamas "Lietuvos krepšinio tėvu", dr. K. Savickas ir kt.

Visi "Lituanicos" futbolininkai, kurie Metropolitan lygos I diviziono vienoje grupėje užėmė I-mą vietą, buvo apdovanoti atžymėjimo ženklais, kuriuos įteikė svečias iš Vilniaus Z. Motiekaitis. Vertingiausiojo žaidėjo prizą gavo H. Jenigas.

Čia taip pat buvo pagerbtas pats svečias iš Lietuvos - Z. Motiekaitis, kuris buvo apjuostas tautine juosta.

vedė Vytautas Lapėnas. Jis kartu su kitu svečiu iš Lietuvos-Algiu Barniškiu sudainavo smagių lietuviškų dainelių, tuo gražiai pajavindami vakaro programą.

Tai buvo vienas iš geriausių pasisekusių "Lituanicos" balių. Kitais metais klubas švęs 40 metų sukaktį, taigi ruošiamasi dar didesniai sukaktuviniam baliui.

Čia reikia pažymėti, jog sekančią dieną po balių, sekmadienio popietėje, "Lituanicos" futbolininkai žaidė pereinamąsias rungtynes prieš italų "Maroons" vienuolikę, kurią nugalėjo 3-2. Sekantį sezoną turės teisę run-

NAUJI LEIDINIAI

KARYS, nr. 8 (1655), 1989 spalio mėn.

Po ilgos vasaros pertraukos, lapkričio viduryje, pasirodė minėtas "KARYS", stambus žurnalas, red. B. Raugas, admin. A. Samušis.

Turinyje: prieš 50 metų, -atspaudas iš Kario 1940 m. J. Abratis: Lietuvos kariuomenės žygio į sostinę Vilnių 50-čiul. K. Širvinta: Vilniaus komendantūra sovietinės okupacijos metais. P. Matekūnas: Okupacijų metai Vilniuje. V. A. Dambra: Antrojo Pasaulinio karo kaltininkai. Alg. Gustaitis: Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos Ramovės veikla, II dalis (1961-1987). Karinės žinios. Mūsų spaudoje pasižvalgus, pasirašyta raidėmis K. J. Šia proga pastebėtina, kad apžvalgininkas lengvapėdiškai pataikauja lenkams netgi sekdamas dr. Tomo Venclovo lenkams palankių pasisakymų lenkų spaudoje, kuriuo kenkiama lietuvių tautos interesams. Keista, kad tokias prolenkiškas mintis spausdina "Kario" žurnalas.

J. Stiklorius: Marksizmas-Leninizmas. A. Norimo novelės "Gyvenimo dulkės", tęsinys.

Tremties Trimitas, skyrių tvarko S. Kaunelienė. Daug aktualių straipsnių. Pagerbiamas miręs Šaulių Sąjungos Tremtyje kapelionas J. Borėvičius, SJ, su nuotraukomis. K. Gardinas Lietuva XX amžiuje. Australijos šaulių veikla, keletas autorių. Detroito, Cicerio šauliai. P. Tilvikas: Latviai Prancūzijoje nusipirko pilį. Žinutė apie lietuvių filmų-televizijos artistę Ann Jillian. P. Alvitietis: Lietuviai pradedo atkasti Sibire nukankintus tautiečius.

Mirusiųjų skyriuje rašoma apie Povilą Norikūną, Liudą Butkevičių, Ildęfoną Krasauską.

Žurnalas įdomus ne vien šauliams, šauliams ar kariams, bet ir plačiajai visuomenei. Reikėtų, kad "Kari" prenumeruotų ir skaitytų jaunesnioji lietuvių karta, jau užaugusi užsienyje. Vėžiojantįjį į okup. Lietuvą turėtų nuvežti "Kario" komplektus, ar bent pavienius numerius.

Metinė "Kario" prenumerata 26 dol. paskiras nr. 3 dol. Administracijos adresas: 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA.

TECHNIKOS ŽODIS Nr. 3

Spaudos kioskuose pasirodė TECHNIKOS ŽODIS Nr. 3 (205), apimantis liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius Jame rašoma: Šeštojo mokslo ir kultūros simpoziumo belaukiant - Stasys Bačkaitis; Ar vien paukščiai nebijo aukštų įtampų? - Aleksas Vitkus; Ar yra perpetun mobile viriklis? - V. Jautokas; Kunigaikščiui Radvilai kelionėse kilo mintis paruošti Lietuvos žemėlapi? - Algirdas Gustaitis; Automobilis - palaima ar pražūtis? - Stasys Bačkaitis; Stirlingo variklis - Viktoras Jautokas; Naujausia knyga apie senuosius kaimus - Jurgis Gimbutas; Inžinierius, valstybininkas profesorius - Jonas Šmolius ir, pagaliau, Mūsų veikla.

Metinė žurnalo kaina 10 JAV dolerių. Redaguoja Viktoras Jautokas, 5859 S. Whipple Str., Chicago, IL, 60629; tel. 312 - 778-0699.

Dabar galima užsisakyti Lietuvoje leidžiamą, gausiai iliustruotą dvisavaitinį žurnalą "ŠVYTYRYS", kurio metinė prenumerata oro paštu \$ 36.

Užsakymus siųsti: L. Stankevičius, 1053 Cr. Albanel Duvernay, Laval, Que. H7G 4K7 Canada.

tyniauti "Metropolitan Soccer" lygos aukščiausioje divizionoje. Reikia palinkėti jiems geros sėkmės rungtyniaujant prieš geriausias Chicago ir apylinkių vienuolikas. E. Š.

Juczo Žemaičio stalias Korp Neo-Lithuania šventėje. V. A. Račkausko nuotrauka

TALKINKIM MUZIEJUI

Kuriantis Nepriklausomai Lietuvai Seinuose veikė lietuvių gimnazija, kurią išvaikė Seinus okupavusi Lenkijos kariuomenė. Išblaškytą lietuvišką mokslo įstaigą kun. dr. Motiejus Gustaitis įsteigė Lazdijuose, kur direktoriumi buvo iki pat mirties, t. y. 1927 m. gruodžio 23 d.

Lazdijų visuomenė prisimena jų apylinkės švietimo skatintoją. Norėdami pagerbti kun. dr. Motiejaus Gustaitio atminimą, Lazdijų gimnazijoje įsteigė jo vardu muziejų. Prašo užsienio lietuvių paremti jų sumanymą, atsiųsti knygų ir kitokių lituanistinių ar mokslinių dalykų.

Vykstantieji į okup. Lietuvą prašoma bent stabtelėti Lazdijuose, pasižvalgyti kuriamo muziejaus patalpose, parašyti laiškų mokytojams ir mokiniams jų adresas: Lazdijų vidurinė mokykla, direkt. Č. Šerkšnas, Motiejaus Gustaitio Muziejus, Lazdijai 234560 LITHUANIA - USSR

Greta direktoriaus Č. Šerkšno, tuo muziejumi rūpinasi visi mokytojai ir mokiniai. Muziejaus viena steigėjų mokytoja Birutė Vanagienė. M. Gustaitio jaunesniųjų istorijų draugijai pirmi-

Prof. Vytautas Landsbergis, atvykęs į VI-ji Mokslo ir kūrybos simpoziumą, lapkričio 25 d. daro pranešimą Lemonte. Jis taip pat yra Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pirmininkas. Ed. Šulaičio nuotr

ninkauja mokiny Vaidas Valionis.

Būtų gražu, kad užsienio lietuvių nepamirštų.

Algirdas Gustaitis

Chicago Jaunimo centre, po pranešimo, p-lė A. Kivaitytė, dr. J. Adamavičiaus vardu, įteikia po tūkstantinę Antanui Terleckui ir Viktorui Petkui. Jono Tamulaičio nuotrauka

"Meilė Sutemose"

Iš sąaudos išėjo Poetės Marijos Aukštaitės nauja knyga "MEILĖ SUTEMOSE", kuri susideda iš 18-kos apysakų, 296-se puslapiuose. Tekstą surinko Hedino Typesetting, spausdino Litho Art Ltd., Metropolitan Toronto. Išleido Marijos Aukštaitės Literatinis Fondas.

Kaina \$ 25.00. Tai geriausia dovana Kalėdų švenčių proga. Knygą galima įsigyti per A. F. Navikevičių:

Poetės Marijos Aukštaitės Centras
46 Arthur Mark Drive, Port Hope, Ontario, Canada L1A 3X1

V. REIMERIO TIKSLAS IR AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKLA

A. TAMULYNAS

Sakoma: keičiasi laikai, keičiasi ir žmonės. To keitimosi priežastį yra daug – jų ne neminėsiu. Pakitusios gyvenimo sąlygos turi įtakos ir žmonių gyvenimui. Daugiau ar mažiau žmogus prie jų prisiderina. Kiekvienas žmogus priklauso savo tautai – subręsta savo tautos kultūros įtakoj. Pamilsta savo gimtąjį kraštą, jaučia pareigą ginti savo tėvų, prosenių žemę nuo pavergėjų. Tautoje atsiranda ir išdavikų kurie savo tautą, jos nepriklausomybę išduoda ir nueina tarnauti pavergėjui. Ir Lietuvoje yra tokių išgamtų, kurie nuėjo tarnauti Lietuvos pavergėjui.

Atėjo laikas daiktus vadinti tikraisiais vardais – sakyti, rašyti tiesą, nors ji būtų ir labai nemaloni. Nežmoniškais metodais Stalino sukurtai vergų imperijai per 72 m. nepavyko pagerinti gerbūvio. Imperija nukurdo ekonomiškai, kad tik vakarų valstybių parama gali ją išgelbėti.

Komunistai, užuot rūpinęsi gerbūviu dangstydami taikos meile-teisę, žudė nekaltuosius, trėmė Sibiran, vergė tautas. Iš pavergtųjų reikalavo pagarbos ir meilės jų žudikams.

Subrašę vergų imperijos sienos, griuvo geležinė užtvara: pavergtos tautos reikalauja laisvės. Lietuva, Latvija ir Estija siekia išsivaduoti iš Komunistinės Rusijos vergijos. Vieni lietuviai už tautos laisvę – nepriklausomybę. Čia komunistų smurtu atneštos vergijos! Visi lietuviai pasisako už Lietuvos nepriklausomybę. Atėjo laikas ir Stalino tipo komunistams, kurie kūrė ir dūšia atsidavę Lietuvos pavergėjui, parodyti savo tikrąjį veidą: ar už Lietuvos nepriklausomybę, ar už Lietuvos išnykimą Rusijos vergijoje?! Tokiems tautiniai palūžusiems lietuviams J. Saurevinsas, Žemaičių himnas, nurodė kelią: "Lietuviai esame mes gimę, lietuviai turime ir būti".

Kas pasakytą žodžiais, paliečia klausytojų ausis ir išnyksta oro bangose. Bet kas parašyta knygoje, paliečia ilgam laikui, nors autoriui, pakitus gyvenimo sąlygoms, sudaro daug nemalonių. Tai esą visokie Stalino garbai sukurti himnai, eilėraščiai. Prie jų priklauso Salomėjos Nėries parašyta "Poema apie Staliną", V. Reimerio "Užatlantės laiškai" ir daug kitų, kurių čia neminėsiu.

Idomu, ar V. Reimeris ir jo pasekėjai pakeitė savo nuomonę apie Amerikos lietuvius ir apie lietuvių politinius veiksmus, kuriems Reimeris nepagalėjo piktų žodžių, kaltinimų ir melo savo išspausdintoje knygoje "Užatlantės laiškuose".

Vaclovas Reimeris užkietėjęs Stalino laikų komunistas, lankėsi Amerikoje ir čia išbuvo trejetą mėnesių, ieškodamas bendradarbių su Lietuvos komunistais. Daugiausia lankėsi pas "pažangiuosius" lietuvius, mat komunistų supratimu, kurie dirba Maskvai, kaip jis, yra pažangūs. Lankė ir kitus lietuvius, bet ne visi buvo jam palankūs. Lankė bendradarbiuosius – pūtė jiems lenininės dvasios, kad geriau sugebėtų ruošti jų atsiųstų dainininkų koncertus, rašė ir Lietuvai Stalino garbintojui Vytautui Kazakevičiui ir kitiems laiškus. Iš tų laiškų ir kelinonės po Ameriką išspūdžiusį parašė knygą "Užatlantės laiškai" 384 psl. Knygos turinys: R. išspūdžiai Amerikoje, Am. lietuviai, o ypač Lietuvos politinių veiksmų nekinimas. Nurodoma, kad Am. lietuviai su Lietuva gali bendradarbiauti tik komunistų sąlygomis. Juodino

Amerikos gyvenimo būdą. Jo išpūdžiai Amerikoje: daugybė mašinų, geri keliai, aukšti pastatai, dar geri muziejai o šiaip jau Amerika visų blogybių kraštas.

Jis aklas ir kurčias dėl pavergėjo daromų skriaudų Lietuvai. Neapkenčia tų, kurie rūpinasi Lietuvos laisvės atgavimu. Jis vadina dorais lietuvius tik tuos, kurie bendradarbiauja su komunistais. Jis tvirtina, kad Am. lietuviai nusiteikę prieš socializmą ir laukia, kad tik kiltų karas ir jie patys (Am. liet.) savo rankomis mestų vandeninę bombą į patį Lietuvos vidurį. Čia p. Reimeris klysta: lietuviai yra nusiteikę prieš tautų kalėjimą, vergų imperiją, kokia dabar yra Rusija, o ne prieš socializmą.

V. Reimeris gaudina Am. lietuvius "Tėvynės netekimas – didžioji žmogaus nedalia – pasitraukusio iš tėvynės".

Taip, tai tiesa, bet kad ir Lietuvoje likę lietuviai nėra savo krašto šeimininkai: pavergėjo valdomi, persekiojami, trėmiami Sibiran ir žudomi. Tai gi skaudu pasitraukus iš tėvynės, bet dar skaudžiau būti savam krašte – savą tėvynėje beteisui, pavergtu, svetimųjų išnaudojamu. Bet Reimeriui tai nesvarbu, nors ir jis yra beteisis, galis daryti tik tai, ką vyresnis "brolis" – pavergėjas įsako.

Būdamas Amerikoje R. matė kiekvieno lietuvių veide tėvynės ilgesį, bet, deja, nematė jų lietuvių ilgesio, kurie yra prievarta išvežti Sibiran. Taip pat R. savo knygoje kreipia dėmesį į Am. lietuvių nutautėjimą. Bet, deja, nereikia dėmesio į išvežtųjų lietuvių Sibiran likimą. Pagal R. logiką, jei Amerikoje lietuvių vaikai nutautėja, tai labai blogai, bet jei lietuvių vaikai Rusijoje išgabenami surusėja, tai gerai. Lietuviams yra tas pat nuostolis, ar jų vaikai suamerikonėja, ar surusėja.

Reimerio neapykanta Lietuvos vadautojams

Pagal Reimerį Lietuvą valdo lietuviai ir jis negali suprasti, iš ko vadautojai vaduoja Lietuvą, ar iš lietuvių? Čia tenka tik tiek pasakyti: vargas žmogui, kuris yra pavergtas, o jaučiasi valdas kitus. Jeigu kas vykdo pavergėjo įsakymus, kaip Reimeris, tai nereikia, kad jis laisvas. Pagal R. galvosena: lietuviai valdo Lietuvą, o visus lietuvius valdo Lietuvos pavergėjai.

Reimeris kaltina, kad dalis lietuvių, palikę Lietuvą, pabėgo. Jam neaišku, kodėl lietuviai bėgo nuo okupanto? Matyti, kad Reimeris, apakytas Stalino saule, nematė sužvejusių komunistų siautėjimo: lietuvių trėmimo Sibiran, lietuvių žudymo, kankinimo kalėjimuose. O svarbiausia Reimeriui nerwas gadino: "kad dipukai neturėjo pakilti į antikomunistinį žygį, prieš savąją gimtąją žemę ir tautą". Čia jau R. meluoja: dipukai niekad neruošė žygio prieš gimtąją žemę ir tautą. Jų visų žygiai nukreipti prieš Lietuvos pavergėją ir tuos, kurie nori Lietuvą perduoti rusams.

Reimeris apgailestauja, "kad lietuviai liko aršūs Tarybų valdžios priešais, iki mažiausios smegenų ląstelės persigėrę neapykanta darbo žmonėms, pasirinkusiems naują gyvenimo kelią".

Kas gi atsitiko su R. galva, kad neatiskiria melo nuo tiesos? Lietuviai nekenčia pavergėjo, tai natūralu. Už

tautos pavergimą reikalauti pavergėjui meilės, tai beprotybė. Kad lietuviai persigėrę neapykanta darbo žmonėms, tai yra Reimerio melas, o dar bjaurėsnis R. melas, kad lietuviai pasirinko tą naują gyvenimo kelią. Tai tik tokie kaip R. galėjo rinktis tokį kelią. Kas gi klausė lietuvių, kokią kelią jie nori pasirinkti? Kas gi rinksis maskolių atneštą modernių laikų pačią žiauriausią, dar istorijoje negirdėtą priešpaudą – vergiją. Tai baisi lietuvių tautai tragedija, kuria R. gėrėsi. Jeigu anksčiau R. nepavergė, tai šiandien yra proga pažinti tą pragariską santvarką su jos pekliškais valdovais.

Toliau savo knygoje "Užatlantės laiškuose" R. rašo: "Kaip nepamirštų tų "vaduotojų" ir "veiksnių", kurie propagandos priemonėmis ir net atsiųdami ginkluotus diversantus bei šnipus pokario klasinės kovos sąlygomis skatino broliždišką karą. Ne vienas tokių veikėjų, kaip atmename, yra tiesioginiai kalti masinio nekaltų žmonių žudymu pirmosiomis karo dienomis ir per visą hitlerinės okupacijos laikotarpį. Ant jų sąžinės guli atsakomybė už tūkstančių žuvusių naujakurių, tarybinių aktyvistų, komjaunuolių ir kaimo mokytojų bei kitokių profesijų žmonių".

Reimeris gerai žino, kas tą broliždišką karą sukėlė – tai Lietuvos pavergėjas, kuris vos tik užėmus Lietuvą, R. ir kiti kolaborantai įsijungė pavergėjui talkon. Talkino maskoliams, enkadistams ir pradėjo brolišką karą, naikindami ramius Lietuvos gyventojus. Kas įskundinėjo lietuvių rusams – Lietuvos pavergėjams, kas sudarinėjo Sibiran išvežtųjų lietuvių sąrašus? Kas talkino ištrėmusius vykdan, kad prigriūdo pilnus kalėjimus lietuvių? Kas kankino kalėjimų kamerose ir Kauno fortuose lietuvių? Kas išsėkė šeimas vyrtus nuo žmonių ir vaikus nuo tėvų? Kas ragino vaikus įskundinėti savo tėvus? Kas prievartavo liet. ūkininkus – atiminėjo jų žemes, išmetė iš jų sodų.

Pagal R. nuomonę tarybiniai aktyvistai, komjaunuoliai, eidami drauge su pavergėjui, enkadistais turėjo teisę žudyti beginklius lietuvius, juos ištrėmti Sibiran – grūsti į kalėjimus, o šie neturėjo teisės jiems priešintis – turėjo būti dėkingi už išvadavimą iš gyvųjų tarpą.

Komunistai padarytas savo žudynes priskiria kitiems – prisiminkime Katyną ir kitas žudynes. Reimeris nebūtų komunistas, jei nevertų savo padarytas žudynes kitiems. Taigi tenka pasakyti, kad ant liet. komunistų sąžinės guli tūkstančiai nužudytų nekaltų lietuvių šeimų, senelių, moterų ir vaikų. Tūkšt. geriausių Lietuvos sūnų lavonai buvo išniekinti, valkiojami gatvėse, turėtas aikštėse. Kiti pakabinti už kojų po medžiais, ar priraišioti prie stulpų. Tai negirdėtas barbarų darbas, neturintis istorijoje sau lygaus sužvejimo pavyzdys; tai kultūringų laikų istorinė gėda kuriai pasipuošė Lietuvos pavergėjas ir jam pasidavę lietuviai komunistai. Idomu, kokius darbus tuomet atlikinėjo Reimeris?

Reimeris turėtų būti dėkingas jo plūstamiems vadautojams, nei jei visi lietuviai būtų eję R. pasirinktu keliu – besąlyginiai Liet. pavergėjui pasidavimu, tai šiandien mūsų Lietuva būtų iš žemėlapio išbraukta, be lietuviškų vietovardžių, kaip kad yra padaryta Rytprūsioje, o Lietuvos gyventojais būtų paminėti Sibiro meškos.

"Užatlantės laiškuose" R. pasisako dėl išeivijos bendradarbiavimo su komunistine Lietuva. Jis nusako kokiomis sąlygomis tas bendradarbiavimas tarp išeivijos ir Tarybų Lietuvos gali būti vykdomas: "Tenamano Am. lietuviai, kad mes bendradarbiausime jų sąlygomis". Bendradarbiavimas gali būti vykdomas tik komunistų sąlygomis".

Bendradarbiavimo paskirti Reimeris taip nusako: "Kodėl taip geranoriškai iš Tarybų Lietuvos tiesiame ranka kultūriniam bendradarbiavimui su išeivija, leidžiami laikraščiai ir knygos, kviečiami svečiai, ruošiami dainininkų koncertai". Jų tikslas, pagal Reimerį, padėti išeivijai susidaryti visiškai teisingą šiandieninės Lietuvos vaizdą, suprasti mūsų nacijos (Lietuva R. jau nacija. A. T.) tikrovę.

Viskas, kas pasakytą, būtų labai gražu, jeigu nebūtų melas. Iš tikrųjų buvo leidžiami laikraščiai ir knygos, kvie-

Prof. Rimas Vaičaitis iš New Yorko, VI-jo Lietuvių Mokslo ir Kūrybos simpoziumo programos komiteto pirmininkas, kalba dalyvių susipažinimo vakare, Jaunimo centre, lapkričio 22d. Ed. Šulaičio nuotrauka

čiami svečiai, ruošiami dainininkų koncertai – nebuvo geranoriškas rankos tiesimas, kaip sako R., bet kad nutildytų Am. gyvenančius lietuvius, kad jie nutrauktų išeivijos veiklą – siakiančią Lietuvai laisvės ir bendradarbiavimą su Lietuvos pavergėjui bei jo patikėtiniams. Politinė lietuvių veikla pavergėjui – krislas akys, trūkdas pada rtyti Lietuvą neatskiriama Rusijos dalimi.

O vis dėlto Am. lietuvių tarpe atsirado tokių naivių bendradarbiuotojų su pavergtos Lietuvos pasidavėliais Lietuvos pavergėjui. Tai tik aklas ir kurčias lietuvis galėjo nesuprasti, kokiais tikslais buvo siuntinėjami iš pavergtos Lietuvos dainininkai ir kit. Visų tų lankytojų tikslas buvo kelti tarp lietuvių neapykantą ir nepasitikėjimą vieni kitais.

Tokie bendradarbiuotojai, koncertų ir komunistų atsiųstiems agentams pagarbimų ruošėjai, tiltų statytojai ir visokie talkininkai atliko bjaurų liet. suskaldymo darbą, ir šiandien dalis tų bendradarbiuotojų dar didžiuojasi, kad jie pirmieji pradėjo su tauta bendradarbiavimą. Taip, pirmieji pradėjo bendradarbiavimą, bet, deja, ne su lietuvių tauta, o su Lietuvos garbieriais, kurie ruošė Lietuvai laidotuves. V. Reimeris savo išleistoj knygoje "Užatlantės laiškuose" tokius bendradarbiuotojus vadina "dorais" lietuviais, nes jie talkina Lietuvos pavergėjui. Kada buvo padarytas Reimeriui priekaištas, kad jo lankymosi Amerikoje tikslas yra suskaldyti lietuvius. Jis atsakė, kad jam jau nereikia skaldyti, yra darba – suskaldymą jau atliko Noreikos, Dauno ir kitų koncertai bei važinėjimai į Lietuvą ir komunistinė spauda atvertė daug durų lietuvių į komunistinę pusę. Taigi reimeriška išvada – dori su dorais bendradarbiauja

Kaip greit keičiasi laikas ir žmo-

nės! Ne taip seniai solistas Vaclovas Daunoras buvo atvykęs (komunistų siunčiamas) Čikagon, kad savo koncertais sukišintų (suskaldytų) lietuvių vi suomenę. Na, o dabar tas pats Daunoras (ir dar du kiti) atlieks koncertus: Bostone, Čikagoje sausio 7 d., Detroito ir Los Angeles. Koncertus organizuoja Lietuvių Fondas. Taigi skirtumas yra tik toks, kad seniau V. Daunoras vykdė komunistų misiją, o dabar yra pakviestas Lietuvių Fondo. V. Reimeris yra žmogus, kuris pagal reikalą, kaip sakoma, sugeba dviem ponam tarnauti.

Neapgalvotos dalies liet. bendruomenės bendradarbiavimas su komunistų atsiųstais agentais suskaldė Liet. Bendruomenę. Dvi bendruomenės – pradėjo bylinėtis dėl Liet. Bendruomenės vardo. Prarado keliolika tūkstančių dolerių. Reorg. Liet. Bendruomenė griežtai nusistačiusi prieš bet kokią bendradarbiavimą su komunistais, rėmė mūsų politinių veiksmų Vliko ir Altos veiklą. Kita Liet. Bendruomenė ir visokie bendradarbiautojai stengėsi sugriauti Vliką ir Altą – perimti jų veiklą ir stengėsi atlikti programą, kaip jie sako, su lietuvių "tauta". Tai buvo bendradarbiavimas su komunistų patikėtinais. Jaunimo centre komunistų agentai bandė susisukti sau gužtą ir jau buvo prieita prie to, kad komunistų atsiųstieji koncerto atlikėjai reikalavo išnešti Lietuvos vėliavą iš salės, kitaip nesutiko atlikti programos.

Tai buvo komunistų laimėjimas, ko jie siekė, siųsdami savo dainininkus ir kitus menininkus į Ameriką. Lietuvių kultūrinė ir politinė veikla daug nukentėjo. Per tą laikotarpį mes praradome daug jaunimo. Liet. Bendruomenės vadovai apleido kultūrinę veiklą – brovėsi į politinę veiklą, kurią vykdė mūsų politiniai veiksniai. Be darbo – joks tinkamas veiksmas neįmanomas.

Kiekviena diena neša vis naujus įvykius. Vyksta – ko mes nesitikėjome. Griūva Gorbačiovo iš pavergtų tautų sudaryta imperija. Lenkija, Vengrija, Čekoslovakija atsišloja iš Vergų imperijos. Nuvirtę pertvara, skyrusi Rytų ir Vakarus Vokietiją, Estiją, Latviją, Lietuvą pasiryžo eiti laisvės keliu – laisvinasi iš pavergėjo varžų. Atėjo laikas ir Lietuvos komunistams apsispręsti: ar už nepriklausomą Lietuvą, ar už Lietuvos išnykimą Rusijos imperijos?

Sunki problema tik tiems, kurie aklaiai yra pasidavę Lietuvos pavergėjui, kurie, kaip Reimeris, garbino Staliną už Lietuvos pavergimą:

"Ir dainos – padėkos nedainuoties negalim. Tau ją kuriam ir Tau ją dainuojam, Staline! (Užbaigia linkėjimais A. T.) . Mūsų Stalinui – Saulei-metų ilgiausiu". Taigi taip buvo seniau, o dabar, ar pakeitė R. Savo nuomonę?

Visiems yra žinotina, kad kiekvieno lietuvių pareiga – ginti savo gimtąją žemę, savo tautą nuo pavergėjo. Nuotos pareigos nėra vienas nėra atleistas.

LASERIAI

Jau seniai praėjo parako atradimo laikotarpis. Vėliau sekė atominis laikotarpis, kuris prasidėjo paskutinio karo pabaigoje. Dabar prasideda išvystyti laserio laikotarpis. Nors laseris jau yra senokai žinomas, bet jis yra dar vystymosi ir modernėjimo stadijoje, o ateityje gali būti vienas iš žymiausių žmonijos gerovės nešėjų. Karo atveju gali būti žymiausių ginklų.

Laserio domisi medicina ir technika, o ypač karo technika. Šiandien apie laserį jau turi žinoti šiek tiek gydytojas, inžinierius, karininkas, jūrininkas ir net metalo darbininkas. Čia ir noriu pateikti tas elementarines žinias apie laserį, kurios gal ir bus daug kam sunkiai suprantamos, nes žinios apie laserį užima ilgą fizikos bei chemijos studiją, kas sunku įvykdyti viename rašinyje. Laserį savinasi tiek fizikai, tiek ir chemikai, bet tikrumoje jis priklauso abiem, kitaip sakant – fizikai chemijai. Jau Lietuvoje kaimo žmonės sugebėdavo išgaubtu stiklu padidinti saulės energiją ir uždegti cigarete. Žinoma laseris nieko bendro neturi su saule, bet laserio principas ir yra energijos pakėlimas daug, daug tūkstančių kartų. Laserio energijos principas yra šviesos spindulio padidinta radiacija atominio rubio ar kitų metalų, arba dujinių laserių – anglies dvideginio, bei skystųjų chemikalų laserių gaunama padidinta radiacijos energiją savotiško pumpavimo būdu. Laserio šviesa galima gauti šviesos šaltinio šviesą. Be to, laserio šviesos energija galima paversti į aukštą karštį. Laserio spindulys gali duoti iki 10 milijonų kilovatų 1 kvadr. centim. kai tuo tarpu saulės šviesos energija žemėje gali duoti tik 7 kilov. 1 kvadr. centim. Kalbant apie laserį reikia žinoti, kas yra dienos šviesa. Dienos šviesa yra elektromagnetinių bangų radiacija. Tos šviesos bangos yra labai trumpos ir matuojamos angstromais. Vienas angstromas yra mažesnis negu viena bilijoninė dalis milimetru. Dienos šviesa sudaryta iš raudonų, geltonų, žalių, mėlynų bei violetinių elektromagnetinių bangų mišinio. Tą gali ir kiekvienas pats pamatyti: reikia paimti stiklo prizmę ir bus matoma kaip šviesa susisluoksnuos ir raudonas, geltonas, žalias, mėlynas linijas – juostas. Tai įvyksta dėl to, kad šviesos bangos yra ne vienodo ilgio – raudona ilgiausia, o violetinė

(Nukelta į 9 psl.)

Mažosios Lietuvos Fondas

renka, leidžia ir skleidžia Mažąją Lietuvą liečiančią medžiagą, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį ir ateitį, parodydamas pasauliui, kad Mažoji Lietuva (dab. Kaliningrad oblast) nuo amžių baltiškas-Lietuviškas kraštas.

Tam pritardama (s), siunčiu auką \$..... Foundation of Lithuania Minor, c/o Ramūnas Buntinas, 908 Rob Roy Place, Downers Grove, IL 60516

Vardas Pavardė Adresas

KAS DAROSI CICEROJE ?

Šiais metais rugsėjo mėn. 30 d., šeštadienis, 7 val. vakaro, Šv. Antano parapijos salėje įvyko 25 metų Jūrų šaulių kuopos "Klaipėda" sukaktyvinis banketas.

Kuopos pirmininkas J. Mikulis, atidarydamas banketą, visus gražiai pristatė ir nuoširdžiai 25 m. sukakties proga pasveikino šaulius, šaules ir visus svečius.

Meninę programą išpildė solistai - Margarita ir V. Momkal.

Štai kas įvyko programos metu. Prie dviejų stalų sėdėjo lenkai, kurie jau buvo girti ir šaukė "du rakai litvinkai", mes nesuprantam ką jie čia dainuoja, todėl keliam triukšmą, kodėl jie negali dainuoti lenkiškai, tai tada ir mes tylėsime.

Solistai paprašė tylos, nes trugdoma dainuoti.

Viena ponija, kuri moka lenkų kalbą, paprašė ponus lenkus nutilti. Jie nenuitilo ir triukšmavo iki baltos pabalgos. Be to, per tą garbingą 25 m. mi-

nėjimo banketą, Jūrų šaulių kuopos "Klaipėda" vadovybė buvo pasisam - džiusi lenkų orkestrą.

Mielai, Jūrų šaulių kuopos vadovybė, nejaugi neradot lietuviško orkestro ?! Mes lietuviai privalome samdyti ir remti lietuvių jaunimo orkestrus, nors ir kainuotų brangiau.

Gėda, broliai ir sesės "Klaipėdos" kuopos šauliai už kvietimą lenkų orkestro groti sukaktyviniam banketui. Gerai žinome, kad lenkai neremia mus bet dar išjuokia? Daug svečių, atvažiavusių į banketą iš kitur, labai pasipiktino.

To dar negana !

Šių metų lapkričio mėn. 11 dieną buvo Cicero lietuvių namų savininkų balius toje pačioje salėje. Vėl grojo lenkų orkestras ir jam grojant, dainavo lenkiškas dainas. Dabar buvo trys stalai su lenkais, kurie grožėjosi savomis dainomis ir muzika. Mes lietuviai stebėjomės, nes nesupratome kieno vakaras - lietuvių, ar lenkų ?

Kodėl lietuvių namų savininkai irgi neremia lietuviško jaunimo orkestrų? Nekaltinkim mūsų jaunimo, mes patys kalti. Amerikoje gimusi lietuvių paklausė, ar tas vakaras - balius priklauso lenkams?

Mielos tų dviejų balių vadovybės, ateityje nedrįskite platinti bilietų tarp lietuvių, nes mes lenkų nerimsime ir į tokius balius neisime. Lenkai visą laiką mus skriaudžia, kankina ir niekina. Dabar okupuotoje Lietuvoje demonstruoja prieš lietuvių kalbos įvedimą mūsų Brangioje Tėvynėje. Mes tų dviejų balių dalyviai nesuprantame, kaip tų dviejų organizacijų vadovybės nepatriotiškai ir netikusiai pasielgė!

Tai matote, kas darosi mažoje Cicero kolonijoje.

L. Dubauskienė

LASERIAI

(Atkelta iš 8 psl.)

trumpiausia. Tai yra tas pats, ką mes matome lyjant prieš saulę. Tada vadinama valvorykšte. Laseris veikia ne visos dienos šviesos energija, bet tik vienos dalies, t.y. raudona, mėlyna ar kita. Taigi, laserio šviesos energija yra monochromatinė. Šviesos dalis laserį naudoja pagal reiką, pvz. mėlyną ir žalią spalvą naudoja jūrų kare suradymui povandeninių laivų ar torpėdų, kadangi mėlyna spalva geriau pereina vandens gelmes. Laserio spindulys turi tą savybę, kad jis eina tiesiai neišsisklaidydamas. Pvz., laserio spindulys paleistas į mėnulį 24,600 mylių atstume, gausis apšvietimas maždaug 2 mylių diametro. Pabandykit su kišenine lempute, tai kokį diametrą gausite 10 pėdų atstume?

Laserio energija lengva koncentruoti į vieną tašką. Jo spindulys lekia šviesos greičiu, t.y. 186000 mylių per sekundę. Ar galima įsivaizduoti tokį greitį? Paprastas primityvus laseris yra labai lengva pagaminti. Jį galima pagaminti ir gimnazijos mokinui. Medžiagos laserio pasigaminimui nėra radioaktyvios ir valdžios ne kontroliuojamos. Bet tas liečia tik primityvų laserį. Moderniški laseriai yra valstybinė paslaptis, ir jie nuolat stiprinami, tobulinami ir vykdomi baltieji ginklams sukurti.

Laserį vartoja ir medicinoje, kaip vėžio operacijose, akies retinose operacijose, dantų pagražinime. Medicinoje su laseriu turi būti labai prityrę, nes šabloniškas laserio vartojimas operacijose gali atnešti daugiau žalos, negu naudos. Pvz., akies sugadinimui užtenka tik tūkstantąją sekundės ilgiau palaikyti. Pramonėje laserį naudoja specialiam geležies suvinimui, preciziams patavimams, automatiniams kontroliams, laivų bei lėktuvų navigacijoms ir satelitų komunikacijoms. Ypač laseris yra svarbus karo priemonėms. Jau Vietnamo kare Amerika naudojo bombas, kurios pačios surasdavo taikinį laserio pagalba, vadinamos - "smart bombs". Jau daug atsiektą karo pramonėje laserio pagalba valdyti lėktuvus nakties bombardavime ir povandeninių laivų kare suradymui taikinių bei atidengimui prieš torpėdų. Dauguma dabartinių torpėdų bei raketų susiranda taikinį laserio pagalba. Visų didžiųjų valstybių laboratorijose daromi bandymai pasigaminti laserį, kuriuo būtų galima numušti skrendančią raketą arba satelitą. Jau buvo spaudoje pasirodžiusi žinutė, kad rusai gali tai padaryti su hidrogenero laseriu, bet ta galimybė amerikoniškai netiki. Labai neseniai Karo aviacijos direktorius gen. Kelley Burke pasakė, kad rusai stengiasi pasigaminti laserio ginklus ir už 5-ų metų jie juos turės.

Taigi, mes dabar gyvename laserio amžiuje. Iš jo tikisi daug medicina, nors ir ribotai. Pramonėje laseris atveda irgi naujus horizontus, tačiau daugiausia tikisi iš laserio karo pramonė. Reik manyti, kad vieną kartą pasaulis dar išgirs apie naujus baltieji ginklus laserio formoje, nes laseris gali išvystyti didesnę už saulės paviršiaus karštį. Laserio energija matuojama džauliais, t.y. vatai padauginti iš sekundžių. 350 džaulės laseris pradegina vieną aštuntąją inčio plėną, 500 džaulės: stiprumo laseris pradegina vieną ketvirtąją inčio plėno plokštę, o dabar jau arti atradimo laserio su 1 bilijono džaulės pajėgu-

Ar Ramiai Baigsime Amžinai Užmigti ?

Keista, koks čia klausimas? O tai gal mes dažnai nepagalvojame, kad štai mūsų kelionė šioj žemelėje baigiasi. Ak dar norėtumsi daug darbuotis, veikti ir ištieti atgimstančiai Lietuvai ranką, esą begalės kitų asmeninių ir visuomeninių darbų. O kuris gi iš mūsų nenorėtų sugiedoti Lietuvos himno savo gimtinėje? O ji vistiek dar nelaisva, ir okupanto karinė jėga ją spaudžia.

Tačiau, truputį pakalbėkime apie Lietuvos žurnalistų išeivijoje veiklą. Kai iškėlėm koją į šį laisvą kraštą, galvojome, kad daug ką nuveiksime, bet deja, nieko neturint ekonomiškai sustiprėti buvo nevienam sunku. Įsisteigę savo sąjungas ir jos skyrius, mėginom atidėti ir poilsio valandėles šiai veiklai. Tačiau, po 40 metų mūsų jėgos sumažėjo, o mūsų mintis senatvė baigia užgniaužti. Laikas viską mūsų neša į amžinybę. Bet ne, dar nepasiduokim!

Chicagos skyrius gyvavo gana judriai: žurnalistikos kursai, suėjimai, banketai, įsteigtas Daužvaždžio Fondas (šiuo metu jis perleistas LB-nei). Ak kokie iškilūs buvo spaudos baltai, pagerbimai ir liūdnos atsiskyrimo valandėlės su iškeliavusiais į anapus. Taip jau pasaulis sukurtas, kad viskas turi galą. O mes, kurių galvelės išbal-tėjo, argi sustosim veikę? Buvom prieš kelius metus išrinkę valdybą su pirm. lg. Andrašūnu, kuris jokio judėjimo neparodė. Jei jau nenorima toliau veikti (kiti siūlo turimus kasoje pinigus perleisti Kultūros Komisijai), tai reikia nors surasti, kas gali veikti, arba garbingai užsidažyti. Tačiau, nesinorėtų taip išnykti. Juk ir okup.

mo, tai yra mums sunkiai įsivaizduojama energija. Amerika apsigynimui nuo rusų raketų stengiasi atrasti ginklą laserio pagalba. Ateity laseris bus bene pagrindinis ginklas, baisesnis už atomą. Jau yra toli pažengę bandymai, kad satelitų pagalba laseriu būtų galima gauti energiją tiesiai iš saulės. Jonas Prunskis, Diplomtuas chemikas

Lietuvos žurnalistai mus kviečia į bendrą veiklą. Ar galime ką nors pasiūstyti ir įtraukim jaunąją kartą į plunksnos darbuotojų eiles. Patys gi rūpinkimės ir veikime, nors nieko ne daryti daug lengviau. O darbų yra! Žinokime, kad mūsų jėgos ribotos, leidžiant pensininko dienas, darosi labai nobodu. Tegul nerūdyja mūsų plunksnos!

Paveiktoji Lietuvos atgimusi spauda kviečia mus ir čia rašyti.

Balys Brazdžionis

Bailys

Chicagoje teisė plėšiką.

- Kaltinamasis tiek įsidrąsino, - pasakė prokuroras, - kad savo aukas užpildavo vidury dienos.

- Tai ne drąsa, - paaiškino kaltinamojo advokatas, - jis - paprastas baltis. Bijodavo eiti naktį namo su prisiplėštais pinigais.

Giminystė

Susibarė vyras su žmona.

- Geriau būčiau ištekęjusi už pačio velnio! - šaukė žmona.

- Vedybos tarp artimų giminių įstatymu draudžiamos, - sausiai paaiškino vyras.

Skaitykit Ir Platinkit

LAISVĄ LIETUVĄ

**A. VILIMAS
MOVING**
Tel. 376-1882 ar 376-5996

DAINA RESTORANAS, SALĖS

BANKETŲ SALĖS ATIDARYTOS 7 DIENAS SAVAITĖJE nuo 8 val. r. - 8 val. vak. RESTORANAS atidarytas 8v. r. iki 8 val. vak., pirmadieniais uždaryta. Kviečiame visus atsilankyti į DAINOS restoraną. host 2656 W. 71-st St Elizabeth Marion Czubaik Chicago, IL 60629 Tel. 312/434-9666

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

High Interest Rates Paid on Savings
Interest Compounded Daily and Paid Quarterly

Mutual Federal Savings and Loan

see us for HOME financing AT OUR LOW RATES

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60606

PETER KAZANAUSKAS, Pres.

Tel. 847 - 7747

Hours: Mon, Tue, Fri. 9-4
Thur. 9-8, Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

A - J MEATS
Prime & Choice
SKANIAUSIOS LIETUVIŠKOS ŠVIŽIOS IR RŪKYTOS DEŠROS DELIKATESŲ SKYRIUS
2433 W. LITHUANIAN PLAZA COURT, CHICAGO, IL 60629
Tel. 436-6888 **ANTANAS PLIENIS**

A & L INSURANCE AGENCY Phone: 312-523-9191
312-523-8775

4651 So. Ashland Ave., Chicago, IL 60609

Real Estate - Mortgage Loans - Income Taxes

Turime ligos draudimus svečiams iš Lietuvos ir kitų kraštų. Gaisro, automobilų, gyvybės, ligos ir kiti draudimai. **INCOME TAXES**

NOTARY PUBLIC

Aleksas Lauraitis

BALTIA
RESTAURANT
LITHUANIAN CUISINE
ATVYKITE Į NAUJĄ
RESTORANĄ BALTIA
PAVALGYTI SKANIŲ
PRIEŠPIEČIŲ ARBA PIETŲ!
Baltia specialybė — puikus lietuviškas maistas.
Prieinamos kainos. Savininkai — Kiečių šeima.
COCKTAILS SERVED
8100 Roberts Road, Justice
458-1400

Jonas A. GIBAITIS

ADVOKATAS

TELEFONAS: 776-8700

6247 So. KEDZIE AVE. CHICAGO IL 60629

TALMAN Grocery & Deli

NAMIE GAMINTAS LIETUVIŠKAS MAISTAS;

KEPSNIAI

UŽSAKYMAI PRIIMAMI PARENGIMAMS IR

VESTUVĖMS

Savininkai: M.L. Kupcikevičiai

2624 West Lithuanian Plaza Court, Chicago, IL 60629

Tel. 434-9766

TULPĖ

SAVININKĖ RESTORANAS

Juzė Augaitienė

2447 West LITHUANIAN PLAZA COURT

/ 69-th Str. / Tel. 925-1123

Chicago, IL 60629

SVEIKAS LIETUVIŠKAS MAISTAS

Atidaryta kasdien. Atremontuotos vidaus

patalpos, padaugintas stalų skaičius.

Atsilankę - įsitikinsite.

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2657 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

LAISVOJI LIETUVA
2618 West 71-st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel.: 476-3371
or 839-5531

**LAISVAJAI LIETUVAI
Paremti Aukojai**

IR KUR

MAŽEJA "PRAVDOS" SKAITYTOJŲ SKAIČIUS

Neseniai prezidentas Gorbačiovas atleido iš pareigų Viktorą Afanasiev, kuris per paskutiniuosius 13 metų redagavo "Pravdą", bet buvo laikomas esąs priešingu naujoms reformoms. Naujasis redaktorius Ivan Frolov labai susirūpino tuo, kad didelis laikraščio skaitytojų skaičius pasirinko skaityti perestroiką remiančius laikraščius. Naujasis redaktorius manė, kad komunistų partijoje vykstantis labai komplikotas reformų procesas paveikė ir partijos organą. Tačiau jis pasižadėjo iširti ir paskelbti tikrąsias mažėjančių "pravdos" skaitytojų priežastis.

Po kariškų pratybų, rusų imperijos kariai palieka Vengrijos bei Lenkijos valstybes ir grįžta namo, atseit, į Sovietų Sąjungos teritoriją.

Stasys Jakaitis, Canada	30.00
Valerija Janowich, Elizabeth	15.00
Vincas Šuopys, Melrose Park	5.00
Michalina Bajerčius, Dearborn	10.00
Eduardas Milkauskas, Detroit	5.00
Jonas Dekeris, Cicero	5.00
Edvardas Litvinas, Chicago	15.00
Zenonas Vieračaitis, Chicago	5.00
Bronius Mozūras, Canada	5.00
Viktoras Lungas, Chicago	10.00
Vyt. J. Vizgirda, Aurora	5.00
Juozas Leščinskas, Detroit	10.00
Antanas Stankus, Canada	5.00
L. Dubauskas, Clarendon Hill	5.00
Bronius Liškus, Miami	5.00
Viktoras Kelmelis, Chicago	5.00
V. Lioventas, Chicago	10.00

Visiems nuoširdžiausiai dėkojame!

Dėmesio!

Nuo 1990 metų sausio 1 dienos "Laisvosios Lietuvos" laikraščio prenumerata bus \$ 22.00 metams. Atskiro numerio kaina \$ 0.75.

MOKSLO IR PRAMONĖS muziejus turės lietuvišką Kalėdų eglutę ir progą savo salėje gruodžio 10 dieną, sekmadienį, 7:30 val. vak. Programa – jau 48-ta bus "Kalėdos pasaulyje" šventėje, kuri prasidės lapkričio 24 d. ir baigsis sausio 1 d. Lietuvių programai vadovauja Eleonor ir Frank Zapoliai ir Ewald Radavich. Parodys programoje "Eglynų snieguolės".

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS BOSTONE

Ruošiamas Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, 368 W. Broadway, So. Boston. Numatyta įdomi programa, kurią atliks Vilniaus Jaunimo Teatro aktoriai, vakarienė ir šokiai.

Bilietai jau platinami, skaičius ribotas. Stalus dešimčiai asmenų ir pavienius bilietus prašome užsisakyti iš anksto skambinant: Kostui Nenortui – 825-1832, Vytautui Jurgeliai – 268-1108, Birutei Banaitienei 871-1517 ir Česlovui Kiliuliui – 861-1465. Bilietai prie įėjimo nebus parduodjami. Automobilus bus galima statyti aikštėje prie banko.

Rengėjai

Lietuviškosios Skaitybės Fondas

Š.m. lapkričio mėnesį spaudoje pasirodė naujas neperiodinis Filatelistų Draugijos LIETUVA biuletenis Nr. 2 (207). Šį numerį spaudai paruošė gerai žinomas čikagiškis Liudas Kairys. Biuletenį gauna visi draugijos nariai ir prenumeratoriai. Metinė kaina 5 doleriai.

Biuletenis apima filatelią, numizmatiką, istorinę lituanistiką ir kitas sritis. Jį galima įsigyti pas draugijos išdavininką Aleksą Zaką, adresu – 5723 S. Merrimac Ave., Chicago, IL 60638.

Florida – St. Petersburg parduodamas arba išnuomojamas vienos šeimos namas: 3 miegamieji, 2 vonios, salionas, valgomasis, saulės kambarys, didelis kiemas su vaismedžiais, prie nuošalinės gatvės. Kaina \$ 64,900. Tel. (617) 269-1601.

Geriausią dovana Prof. A. VOLDEMARE Raštai I ir II tomas

MIELI SKAITYTOJAI, prašome įsigyti šiuos du tomus ir kitiems pasiūsti kaip dovaną, tuo paremsite LAISVOSIOS LIETUVOS knygų leidyklą.

I ir II tomo kaina tikrai \$ 20.00. Kanadoje \$ 25.00 US.

Lietuvos atgimimo Sąjūdžio išleistos premijuotos knygos:	
1. J. Gliuda – Aitvarai ir Giria.....	\$ 4.00
2. A. Kairys – Ištikimoji Žolė.....	\$ 4.00
3. A. Baronas – Vėjas Lekia Lyguma.....	\$ 4.00
Kitos knygos:	
4. St. Jakubickas – Kas Yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdis....	\$ 5.00
5. St. Jakubickas – Dienos įvykių Sūkuriuose 1915-1986....	\$ 10.00
(Gyvenantys Kanadoje St. Jakubicko knygas užsisako šiuo adresu: V. Jakubickas, 254 Connaught Ave., Delhi, Ontario N4B 1L4, Canada)	
6. V. Bražėnas – Šamoklas Prieš Žmoniją.....	\$ 2.50
7. M. Blynas – Lietuvos Senovės Paminklai.....	\$ 10.00
8. M. Blynas – Nostradamus ir Pranašystės. – išparduota	\$ 5.00
9. M. Blynas – Lietuvos Reikalais.....	\$ 6.00
10. M. Blynas – Gynybinių Vilniaus Sienų nuėmimas.....	\$ 3.00
(Vertimas)	
11. M. Blynas – Tikroji Praeitis.....	\$ 6.00
12. M. Blynas – Lietuvos Senovės Palikimas.....	\$ 5.00
13. Valerijonas Šimkus – Atsiminimai I dalis.....	\$ 10.00
14. Valerijonas Šimkus – Atsiminimai II dalis (bus išleista)	-
15. B. Kemežaitė – Sudiev! Aš Išeinu.....	\$ 4.00
16. A. Kašubienė – Žirgeliai (Eilėraščiai).....	\$ 2.50

Prašau užpildyti ir iškirpus pasiūsti LAISVAJAI LIETUVAI, 2618 West 71-st Street, Chicago, IL 60629.
Siunčiu \$ 20 metinę prenumeratą ir prašau siūsti LAISVĄJĄ LIETUVĄ.
Siunčiu \$ už nurodytas knygas.....
Vardas ir pavardė.....
Numeris ir gatvė.....
Miestas, valstija ir pašto zona.....

Minėjimas

Minėjimas pradėtas su pamaldomis už žuvusius karius ir partizanus. Šv. Mišias atnaušo 10:30 val. kun. Alfonsas Babonas ir pasakė tai dienai pritaikintą pamokslą. Parapijos chorui vadovavo vargonininkas Stasys Sližys. Į šventovę buvo įneštos Lietuvos, Amerikos ir trijų organizacijų vėliavos: St. Butkaus, Švyturio Jūrų kuopų ir Dariaus – Girėno klubo.

Akademija įvyko parapijos švėtainėje, kurią pradėjo Detroito Ramovėnų skyriaus pirmininkas Mykolas Abačius. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Babonas. Toliau sekė žuvusiųjų pagerbimas ir žyminis išeikimas. Šaulių žvaigždės medaliu buvo apdovanotas šaulys Stasys Sližys. Taip pat buvo pagerbti du kūrėjai savanoriai ir pakelti garbės nariai: Stasys Šimoliūnas ir Vincas Tamošiūnas.

Paskaitą skaity JAV plk. lt. inž. Rimantas Dirvonis iš Chicagos. Preli-gentas savo žodyje plačiai ir giliai išmąstydamas palietė šių dienų politiką, netik kovojančių pabaltiečių, bet ir kitas nekaimynines tautas, kurių vardų neminėjo, bet paviršutiniškai davė supastį, kas jos tokios ir kokią jų politiką. Ši paskaita buvo išskirtina iš kitų buvusių paskaitų.

Toliau sekė meninė dalis. Buvo sudainuotos sekančios dainos: Gromatėlė parašiau – muz. V. Juozapaičio; Mylėk ir lauk – muz. A. Raudonikio; Sibiro tremtinių daina – autorius nežinomas; Tėvyne – A. Raudonikio ir Laisvės varpas – A. Vanagaičio. Moterų vokalinę vienetį sudarė: A. Tamulionienė, B. Viršilienė, G. Norienė, C. Plurienė, N. Sližienė, S. Bilelienė, S. Kaunelienė ir A. Leparskienė. Visoms moterų dainoms akomponavo meninio vieneto vadovas muzikas Stasys Sližys.

Minėjimą surengė Detroito Ramovėnų skyrius, St. Butkaus ir Švyturio Jūrų šaulių kuopa ir birutietės. Svečių atsilankė ir iš kitų parapijų bei iš kaimyninio Windsoro. Minėjimas pavyko gerai. Viršuje scenos kabėjo plakatas su įrašu: "Jūs savo gyvybę aukojote Lietuvai". Plakatą padarė Mykolas Abačius.

Minėjimas užsibaigė sugiedant visai publikai Lietuvos himną.
Ant. Sukauskas

Skaitykit Ir Platinkit

LAISVĄJĄ LIETUVĄ

Jaunimo tautinis ansamblis "Grandis"

rengia madų parodą, kurioje bus modeliuojami Lietuvoje siūti ir megzti drabužiai. Paroda įvyks Jaunimo c. didžiojoje salėje, sekmadienį, gruodžio 10 d., 2 val. p.p. Bilietus ar stalus galima užsisakyti pas Aliciją Brazaitytę, tel. 598-8331.

Pašalinti Demonstrantai

Lapkričio 7 d. Vilniuje buvo išvairuoti demonstrantai, kurie bandė užstoti kelią spalio revoliucijos kariūniam paradiui.

Pasak Sąjūdžio agentūros vadovo Liongino Vasiliausko, apie 50 Lietuvos Laisvės Lygos, komiteto "Ženeva-49" ir kitų radikalai nusiteikusių narių gyva grandine užblokavo kelią Gedimino prospektu riedinčiam karinei technikai. Minutėi buvo sustabdytas eismas. Valstybės Saugumo komiteto, milicijos ir "Jedinstvo" draugininkų pastangų dėka nuo grindinio buvo pašalinti ir tankečių kolona, lydima šukių "Okupantai-lauk", "Raudonoji Armija – namo!", pajudėjo toliau. Konfrontacija įvyko netoli KGB rūmų, maždaug 100 metrų nuo tos vietos, kur Lietuvos Komunistų Partijos lyderiai stebėjo paradą.

Pasak SIA, vaikant žmonės buvo panaudota jėga. Yra nukentėjusių, tačiau nebuvo jokių areštų.

Ženeva-49 komitetas propaguoja pasipriešinimą karinei tarnybai, remiantis 1954 m. TSRS ratifikuota tarptautine konvencija, kurioje tvirtinama, kad "okupuojanti valstybė negali versti globojamus asmenis tarnauti jos ginkluotose arba pagalbinėse pajėgose".
LIC

Lietuvos miestų telefonų kodai.

Nuo šių metų pradžios veikia automatinis telefono sujungimas su Lietuva. Skambinant į Lietuvą pirmiausia reikia pasukti tarptautinės centrinės (OTC) kodą: 0011; Sovietų Sąjungos: 7; Lietuvos: 01; - miesto Lietuvoje ir asmeninį telefono numerį.

Pavyzdžiui, skambinant kam nors į Vilnių, pasukti: 0011 7 01 22 ir asmeninį telefono numerį.

Naujoji	Palanga	0011 7 01	236
Akmenė	Panevėžys	"	254
Alytus	Pasvalys	"	271
Anykščiai	Plungė	"	218
Birštonas	Prienai	"	249
Biržai	Radviliškis	"	292
Druskininkai	Raseiniai	"	228
Elektrėnai	Rokiškis	"	278
Gargždai	Skuodas	"	216
Ignalina	Šniečkus	"	266
Jonava	Šakiai	"	247
Joniškis	Šalčininkai	"	250
Jurbarkas	Siauliai	"	214
Kaišiadorys	Šilalė	"	269
Kaunas	Silutė	"	241
Kelmė	Širvintos	"	232
Kėdainiai	Švenčionys	"	217
Klaipėda	Tauragė	"	246
Kretinga	Telšiai	"	294
Kupiškis	Trakai	"	238
Lazdijai	Ukmergė	"	211
Marijampolė	Utena	"	239
Mažeikiai	Varėna	"	260
Molėtai	Vilkaviškis	"	242
Nida	Vilnius	"	22
Pakruojis	Zarasai	"	270